

„TERVEZET”

Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás
(Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nagyhegyes)
Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

A Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás települései:
Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nagyhegyes

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés

1. Jogszabályi háttér

II. Helyzetkép, helyzetelemzés

1. A kistérség általános bemutatása
2. A térség településenkénti bemutatása
3. A térség népességi és demográfiai helyzete
4. A kistérség munkaerő-piaci helyzete

III. Szociális és gyermekvédelmi ellátórendszerre vonatkozó jogszabályi előírások

1. A szociális törvény szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátások
2. A szociális törvényben kötelezően előírt szociális szolgáltatások
3. A gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekvédelmi ellátások

IV. Jogszabályok szerint jelenleg hiányzó ellátások, szolgáltatások illetve az ellátások iránti lakossági igények

1. A jogszabály szerint hiányzó feladatok
2. A hiányzó ellátások tartalma
3. A hiányzó ellátások iránti szakmai és lakossági igények
4. A jogszabály szerint hiányzó gyermekvédelmi ellátások:
5. A hiányzó gyermekvédelmi ellátások iránti szakmai és lakossági igények

V. Pénzbeli és természetbeni ellátások helyzete és gyakorlata

1. Szociális ellátások
2. Természetben nyújtott támogatások
3. Gyermekvédelmi ellátások
4. Helyi rendeletekben szabályozott plusz ellátások településenként 2003-2005-ben

VI. Szociális szolgáltatási struktúra bemutatása településenként

1. Ebes
2. Hajdúszoboszló
3. Hajdúszovát
4. Nagyhegyes

VII. A szociális szolgáltatások fejlesztési irányai

1. Társadalmi viszonyok
2. A fejlesztés irányai

VIII. Szociális ellátások fejlesztési feladatai

1. Általános célok
2. A települési önkormányzatok szabályozási és ellátási kötelezettségeinek szintjei

I. BEVEZETÉS

1. Jogsabályi háttér

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló **1993. évi III. törvény** (továbbiakban: **Szt.**) 92. §. /3/ bekezdése rendelkezik arról, hogy a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, a településein élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében **szolgáltatástervezési koncepciót** készít.

Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatónak tekintetében, a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.

Hajdúszoboszló, Ebes, Nagyhegyes Hajdúszovát településekből álló kistérség elhatározta, hogy közösen készíti el a kistérségre vonatkozó szolgáltatástervezési koncepciót. Csak kis részben volt a döntés alapja a jogszabályi kötelezettség, a közös feladatellátás, nagyobb részben a közös döntésen alapuló elhatározás, **az összefogás egyik jele** volt a koncepció közös elkészítése.

Ez a 4 település ugyanis 2005-ben kötött társulási megállapodás alapján kistérségi formában működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást két körzetben úgy, hogy 1 körzetet alkot a 3 kisebb település, a másik körzet pedig Hajdúszoboszlón működik, mind a 4 érintett települési önkormányzat és lakosai megelégedésére.

A **szolgáltatástervezési koncepció elsődleges célja** a kistérség településein élő, szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása, a lakosság ellátásának javítása érdekében történő összehangolása. Mindezek alapja **a jogszabályi háttér tisztázása és az alapos helyzetfelmérés**. Természetesen figyelembe vesszük az eltérő feltételekkel rendelkező települések igényeit.

Az Szt. rendelkezése alapján nem tárgya a koncepció készítésének a tágabb értelemben szociális gondoskodás körébe is tartozó gyermekvédelmi ellátások elemzése, fejlesztési irányának meghatározása. Tekintettel azonban arra, hogy a kistérség településein a gyermekvédelmi alapellátások és a szűkebb értelemben vett szociális ellátások tervezése és végrehajtása együtt valósul meg, **a koncepció kitér az 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) által szabályozott gyermekvédelmi alapellátások, szolgáltatások rövid bemutatására, fejlesztési irányának ismertetésére.**

Ugyanilyen szorosan kapcsolódik a szolgáltatásokhoz **a pénzübeli és természetbeni ellátások rendszere** úgy a gyermek, mint a felnőtt lakosság tekintetében.

A helyzetelemzéshez és a jelenlegi szociális ellátó rendszer bemutatásához felhasznált adatok jelentős része a Központi Statisztikai Hivatal dokumentumain alapul, de emellett felhasználtuk a települések által rendelkezésre bocsátott területi tájékoztatókat, határozatokat, beszámolókat, intézményi adatokat, a társszervek által rendelkezésre bocsátott helyzetelemzéseket.

II. HELYZETKÉP, HELYZETELEMLÉZÉS

1. A kistérség általános bemutatása

A **Hajdúszoboszlói kistérség szerencsés összetételű**, viszonylag könnyen kezelhető méretű, jó adottságokkal, kedvező lehetőségekkel rendelkező **településeggyüttes**. Az állítást igazolják az alábbiak:

A kistérséget négy település alkotja, fizikailag is közel fekvő egymáshoz, jó közlekedési kapcsolatokkal, főutak, illetve vasúti fővonal mellett, vagy ahhoz közel, elfogadható tömegközlekedéssel. Hajdúszoboszló és Hajdúszovát sok évszázados, míg Ebes és Nagyhegyes néhány évtizedes település (tanyaközpontokból fejlődött ki).

A Debrecen szomszédságában, a 4-es főút mentén fekvő kistérség állandó lakossága **34.500 fő, területe 507 km²**, a népsűrűség 67 fő/km², az országos átlag kb. 2/3-a. A kistérségi körzetközpont, Hajdúszoboszló város lakossága meghaladja a 23.500 főt, Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes községek lakónépessége 2000-5000 fő között van.

Társadalmi, gazdasági helyzet szempontjából a régióban - de országos szinten is - **Hajdúszoboszló, Ebes, és Nagyhegyes fejlettnak számít, míg Hajdúszovát rendkívül hátrányos helyzetű**. Utóbbi nehéz körülményeit fokozza a Hajdúszováton jelentős számú roma lakosság, amely a másik három településen nem számottevő mértékű. A szerves kapcsolatot erősíti a körzetközpont Hajdúszoboszló által a három községnek nyújtott közszolgáltatás-csokor, az intézményest pedig a korábbi tanácsi érában volt városkörnyéki közigazgatási szisztéma, az utóbbi években pedig a társulások együttműködés fejlődése.

Az országos és nemzetközi turisztikai vonzerő Hajdúszoboszló vendégeinek újabb attrakciókat képesek nyújtani a községek adottságaik fejlesztésével. A foglalkoztatást pedig a községi ipartelepítő, szociális gazdaságfejlesztő lépések a teljes kistérségben is elősegíthetik, csökkentve a jó adottságok ellenére magasnak számító munkanélküliséget.

A kistérség fekvése, környezeti és történeti lehetőségei, jó termőföldje és mezőgazdasági hagyományai kellő alapot kínálnak a fejlődés felgyorsítására. A megvalósult és tervezett infrastruktúra fejlesztések, a lakosság életminőségének javítása mellett befektetéseket és további vendégeket vonzanak, növelik a közép- és kisvállalkozások esélyeit. Kiemelkedőnek tekinthető a partnerség megvalósulása a gazdasági, a civil, a szakmai érdekképviselői szervekkel, a közszféra generálásával.

A településcsoport a területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékében a **hátrányos helyzetű kistérségek** halmazába tartozik.

A VÁTI Kht. 1999-ben készített térképe alapján a Debrecen-Hortobágy vidéke részeként a **kulturális örökségi övezetbe** tartozik Ebes, Hajdúszoboszló, Nagyhegyes. Hajdúszoboszló és Nagyhegyes bizonyos részei a **Hortobágyi Nemzeti Park részei**. A kistérség minden települése a **Hajdúság** része, mely nemcsak természetföldrajzi, de történelmi szempontból is homogén tájegységnek tekinthető.

2. A térség településenkénti bemutatása

Ebes

A település a Dél-hajdúság északi peremén helyezkedik el. A táj löszös iszappal fedett hordalékkúp síkság. A terület felszíni vizekben szegény, állandó vízfolyása nincs. A termékeny táj szinte teljes egészében a mezőgazdaság által hasznosított terület, **kiváló minőségű feketeföld.**

Ebes a megyeszékhely Debrecentől 12 km-re, a fővárostól 212 km-re található. A község belterülete a vasútvonal és a főközlekedési útvonal között húzódik. A település külterületén három lakott rész található, a Horváth tanya, a Diószegi tanya, és a Sarkadi tanya, összesen 79 lakással.

A település története messze visszanyúlik a honfoglalást megelőző időkbe. A sík, jó termőtalajú vidék, kedvező életfeltételeket nyújtott az idetelepülőknek. A település nevét először a Várad Regesztrum említi 1271-ben Ebey alakban, a név magyarázata a környező mocsaras, zsombékos területre utal. 1440-ben Ebesfalva tíz településsel együtt a Szepesi család birtokába került. A XV-XVI. században virágzó falu volt Ebes. A török dúlás a régi falut elpusztította. Az 1700-as években kezdődött a tanyák őseinek, a szállásoknak a kialakulása a Debrecen határához tartozó Ebesen is. A XIX. század közepén megépült Budapest-Debrecen vasútvonal a területet bekapcsolta az ország vérkeringésébe. 1949-ben megkezdődött a mezőgazdaság nagyüzemi átszervezése, amely a tanyák fokozatos felszámolásához vezetett. **Ebes, mint község 1952-ben alakult meg.** Ekkor épült 116 ház, a községháza, az első iskola, orvosi rendelő, járda, út és villanyhálózat. A falu gyorsan növekedett. A fejlődés alapját a mezőgazdasági nagyüzemek biztosították munkahelyekkel.

A község infrastrukturális ellátottsága jónak mondható. **A lakások száma 1520-1600,** amelynek döntő része 1945 után épült, **komfort fokozatuk megelőzi a megyei átlagot. A település kiváló közlekedési adottságokkal rendelkezik.** A 4-es számú főközlekedési útvonal és a Budapest-Záhony nemzetközi vasútvonal biztosítja a község megközelíthetőségét. Debrecen és Hajdúszoboszló között a tömegközlekedés mind közúton, mind vasúton kiválóan megoldott.

A településen a gazdasági élet gyökeres változását hozta magával az 1998-ban elfogadott településrendezési terv, melyet Ebes község közgyűlése és lakossága is elfogadott. A rendezési terv a már üzemelő MOL RT. Bázistelep melletti, a 4-es főút és a vasútvonal közötti, az önkormányzat tulajdonában álló 75 ha-s területet jelölte ki iparterület céljára. Az ipari fejlesztésre kijelölt térségben, 1999-ben letelepült a CURVER műanyag feldolgozó üzem, hárommilliárd forintos amerikai beruházással, 300 fő munkahelyet létesítve. 2004 őszétől, pedig a Szálka 96 Kft. üzemel, amely kétmilliárd forintos beruházással, 350 fő részére biztosít munkahelyet. Az ipari tevékenység a községben új keletű, meglehetősen vegyes profil jellemzi. Jelentősebb gazdasági egység még, az Agrotex Kft., amely a mezőgazdaság számára gyárt anyagokat. A gazdasági életet, régebben évtizedeken át a mezőgazdaság és az állattenyésztés határozta meg, a lakosság szinte teljes egészében ebből élt. A rendszerváltás után, az új gazdasági környezetben, kisebb gazdálkodó egységek alakultak ki, s ma már jelentős szerepet töltenek be a község életében. A Mezőgazdasági Szövetkezet mellett, közel 80 egyéni gazdaság van a községben, a főfoglalkozású gazdák száma 100 fő körül van. Jelentős társas vállalkozások vannak mezőgazdaság és a kereskedelem területén.

A lakosság megélhetési forrása a mezőgazdaság mellett egyre inkább az ipar, a kereskedelem és a szolgáltatás. **Az utóbbi évek beruházásai is jelzik a változást, a városiasodást, rohamosan fejlődik a település.**

Hajdúszoboszló

Hajdúszoboszló az Alföld észak-keleti részén található, Budapesttől 200 kilométerre keleti irányban, Debrecentől 20 kilométernyire dél-nyugatra. Határában hazánk három jellegzetes tája találkozik: a Hortobágy, a Hajdúság és a Hajdúhát, illetve a Sárrét és Berettyó vidéke. Felszíne csaknem teljesen sík, csak itt-ott szakítják meg a Tisza elhagyott medrei és az 5-10 m magasságú buckák és kunhalmok a táj egyhangúságát. Tengerszint feletti magassága 100-110 m, a Hortobágy irányába enyhén lejt. Természetes vízfolyásai a Kadarcs és a Kösely, valamint a Pece ér melyek nyugatra folynak és Hajdúszoboszlótól északra egyesülve a Hortobágy folyóba ömlenek, a Keleti-főcsatorna folyásiránya keresztezi a természetes folyókat, ezért azok bujtatóval haladnak át rajta.

Az Alföldnek ez a része már a népvándorlás korában is lakott hely volt. Szoboszló első írásos említése 1075-ből származik, amikor I. Géza fejedelem a garamszentbenedeki apátságnak adományozta Szoboszlóvásár – a mai város őse – királyi vámjának a felét. A szoboszló név első említése 1075-től I. Géza idejéből való, neve Zobuzlon Wasar volt.

A középkori Szoboszló község a török hódoltság idején a környező többi községgel együtt elpusztult. A hajdúk letelepítése során népesedett be ismét az egykori község területe; Bocskai István erdélyi fejedelem 1606. szeptember 02-án Kassán kelt adománylevelében 700, jórészt kun eredetű lovas hajdúnak adta a mai Hajdúszoboszlót és környékét. 1660-ban Szeidi Ahmed budai pasa felégette Szoboszlót, s a lakosságának nagy részét fogolyként elhurcolta. A település szláv eredetű, neve a hajdú előtaggal kiegészítve a XIX században terjedt el.

Élénk változást hozott Hajdúszoboszló életében az 1925-ben olaj-, illetve földgázkutatás során feltörő gyógyvíz. Pávai Vajna Ferenc főgeológus egy éve kutatott már földgáz után ezen a vidéken, s 1925. október 26-án a mélyfúrások eredményeként 1090,87 méter mélységből kb. 15 méteres gőzölgő vízoszlop tört a magasba. A felszínre bukkanó nagy mennyiségű földgázzal 73°C-os hévíz tört elő a föld gyomrából. (24 óránként 2.304 ezer liter „forró arany”!) Innen kezdve megváltozott a helység élete, új reménységek és új gondok jelentkeztek, amelyek meghatározták az eddig szimpla mezőváros egész további fejlődését. A tudósok egybehangzó véleménye az lett rövid időn belül, hogy felbecsülhetetlen értékű gyógyászati kincsre bukkantak. S ez a csoda nem más, mint a **triáskori őstengerek vize**, ez adhatja vissza a sérült vagy teljesen elveszett egészséget.

Hajdúszoboszló már évtizedek óta mind népszerűbb és eredményesebb gyógyhely. A szolgáltatások egyre bővülnek, a gyógyturizmus egyre virágzóbb. A „csodaforrás” híre már az országhatáron túlról is mágnesként vonzza a gyógyulni akarókat. **Ahhoz, hogy a város megtartsa idegenforgalmi vonzerejét, folyamatos fejlesztésekre és karbantartásokra van szükség.** A vendégfogadó infrastrukturális beruházások, valamint a szisztematikusan új alapokra helyezett marketing-munka eredményeként az elmúlt években folyamatosan emelkedett a vendégforgalom.

Az évről évre csökkenő állami támogatások ellenére, az önkormányzati és nem önkormányzati befektetéseknek, a lakosság hozzájárulásainak köszönhetően, céltudatos és hatékony önkormányzati irányítással **Hajdúszoboszló a megyében leginkább fejlődő, az idegenforgalomban országosan is az elsők közé tartozó településsé vált.**

A Központi Statisztikai Hivatal adatait tekintve Hajdúszoboszló közművesítettsége, lakóinak anyagi helyzete, fejlettsége a megyénkben az elsők között van. **Minden lehetőség adott arra, hogy a város tovább fejlődjön lakói és az idelátogató vendégek örömére.**

Hajdúszovát

Hajdúszovát Debrecentől DNY-i irányban 20 km-re fekvő település. Debrecen felől a 4-es úton, majd arról letérve a 4805-ös számú úton közelíthető meg, mely áthalad a településen. Hajdúszoboszlóról és Derecskéről is elérhető a településen átmenő 4804-es úton. Hajdúszovát a két település között félúton található.

Hajdúszovát belterületén a lakóövezettől délre védett természeti területek, nyugatra pedig értékes természeti területek találhatók. A Hortobágyi Nemzeti Park jelenlegi állásfoglalása szerint e területek más célú hasznosítása nem engedett.

Hajdúszovát jelentős természeti értékeit képviselik a vízfolyások és a hozzájuk kötődő vizes élőhelyek, nádasok, mocsaras területek is. A települést teljes egészében körülölelik a vízfolyások. A község határának nyugati, déli és a dél-keleti része a Kösely árterülete. Hajdúszovát legjelentősebb mesterséges vize a határ DNY-i vonalánál 4 km hosszan elfolyó Keleti-főcsatorna. A kanyargós folyómedrek mellett a község másik természeti és egyben kulturális értékét a kunhalmok jelentik, melyek a 92-95 méteres átlagszintből 3-4 méterrel magasodnak a táj fölé.

A község alapvetően mezőgazdasági jellegű település, meghatározó a lakosság életében a növénytermelés, és az állattenyésztés. A tájra jellemző mind a jó minőségű szántóterület, mind az alacsony termőértékű földterület, melyet főleg legeltetéssel hasznosítanak.

A mezőgazdaságilag művelhető összes földterület 4450 ha, többnyire jó minőségű szántó, a többi csak legeltetésre alkalmas szikes, nádas élő- és kiszáradt folyómeder.

Hajdúszovát hátrányos helyzetű település, az utóbbi évtizedben munkahelyek nem létesültek, a termelészövetkezet felbomlásával az alulképzett munkavállalóknak esélyük sincs a munka világába való bekerülésre vagy visszakerülésre. A legnagyobb munkáltató a helyi önkormányzat, ezen kívül pár kisebb vállalkozás működik a településen, és biztosít megélhetést a nála dolgozó családok számára.

Hajdúszovát település infrastruktúrája megfelelő, a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése még nem valósult meg.

A szociális problémák az intézmények nyilvántartásai alapján az utóbbi években folyamatosan emelkednek.

Nagyhegyes

Nagyhegyes az Alföld nagy kiterjedésű tájegységén helyezkedik el, a Hortobágy keleti szélén, a Hajdúság délnyugati határán, a Keleti-főcsatorna, valamint a 33-as számú főközlekedési út mellett, a Debrecen, Hajdúszoboszló, Balmazújváros városok által meghatározott urbanizációs környezetben. Közúton Debrecentől nyugati irányban 24, Hajdúszoboszlótól északi irányban 11, míg Balmazújvárostól déli irányban 9 kilométerre van.

Csak közúton közelíthető meg, vasútvonala nincs. A távolsági közlekedést a menetrend szerint közlekedő Volán autóbusz járatok biztosítják a lakosság számára.

A településhez tartozik közigazgatásilag a Keleti-főcsatorna másik oldalán található Elep településrész, belterületé nyilvánítása 2006-ban kezdődött. Az itt lakók száma 156 fő.

Nagyhegyes története egészen az Árpád-korig nyúlik vissza, amikor is egyházas hely, templomos falu lehetett. A tatárjárás során elpusztult, majd újjá épült. A Hegyesegyháza néven szereplő település 1594-ben, a tizenöt éves háború idején pusztult el véglegesen, területe lakatlanná vált, földjeit ellepte a mocsár. Az 1600-as évek után nem épült újra a település, helyét átadta egy kialakuló nagy kiterjedésű tanyavilágnak.

Az 1945. márciusban megalkotott kormányrendelet, alapvetően megváltoztatta az itt élők életét, 30000 hold föld került az egykori cselédek, napszámosok, szegényparasztek tulajdonába. Tanyaközpontokat alakítottak ki, ott éltek az emberek.

Nagyhegyes tanyaközpontjának önálló községgé válását 1952. január 01-i hatállyal engedélyezték. A hatvanas évek elején a községfejlesztés felgyorsult, aminek egyik alapja az ipari gáztermelés megindulása volt. A Nagyalföldi Kőolajtermelő Vállalat, majd a jogutódja a MOL Rt. kezdetben, mintegy 1000-1500 embert foglalkoztatott. Később készült el a Prímagáz Ipari Kereskedelmi Rt., amely 40-60 fő részére biztosított megélhetést. A településen jelenleg 67 társas, 105 egyéni vállalkozás működik. A vállalkozások nagy részét a mezőgazdasági vállalkozások jelentik, de a legnagyobb és legjelentősebb ipari létesítmény jelenleg is a MOL, amely az utóbbi időben jóval szerényebb létszámot foglalkoztat, ennek ellenére működéséből jelentős adóbevételek származnak. Az önkormányzat ezt a jelentős fejlesztést részben önálló forrásokból, részben pályázati források felhasználásával valósította meg. 1998-tól pedig rohamosan fejlődik a település.

3. A térség népességi és demográfiai helyzete

A kistérség **lakónépessége** 2003-ban 33.996 fő, mely 2001-hez képest 0,3% csökkenést mutat. Az idős népesség aránya 19,5%, majdnem 1%-al magasabb a megyei átlagnál. A természetes fogyás 115 fő, a belföldi vándorlási különbözet 34. A 90-es években mérsékelt lakosságszám emelkedés volt, az odaköltözések miatt, különösen Ebes, Nagyhegyes javára. Jelenleg **öregedő** helyi társadalom tapasztalható. Csak Hajdúszováton jelentős számú a **roma** kisebbség, ott a legmagasabb a **hátrányos helyzetűek** száma.

Lakosságszám alakulása a kistérség településein

<i>Település/év</i>	<i>2003 /fő/</i>	<i>2004 /fő/</i>	<i>2005 /fő/</i>
Ebes	4595	4621	4579
Hajdúszoboszló	23951	23857	23827
Hajdúszovát	3256	3231	3265
Nagyhegyes	2737	2730	2738
Összesen:	34539	34439	34409

Ebes

2001-ig a lakosság számának alakulásában a természetes fogyás mutatkozott meg, majd fokozatosan változott a helyzet.

Ebes községben a 2003. és 2005. közötti adatokból látható, hogy a település lakosságszáma, annak összetétele jelentősen nem változott.

Ebben az időszakban a 18 év alattiak aránya 25,%, 24,2%, illetve 23,6% volt. A felnőtt lakosság körében a 62 év feletti idősök nemenkénti megoszlása is egyenletes képet mutat, hiszen a 42-43%-os arány a férfiak körében és az 57-58%-os arány a nők vonatkozásában a vizsgált időszakban változatlanul mondható.

Sajnos azonban enyhe emelkedési tendencia jellemzi a 62 év feletti idősök arányát összlakosságon belül: 12,7%, 13%, 13,2% ez számszerűen 2003. évhez képest ez 2005-re 21 fős emelkedést jelentett.

Ahogy az országos statisztikák adatai szerint, úgy Ebesen is a legjelentősebb, 62-63%-os arányt a teljes népességből a 19-62 év közötti, aktív korú lakosság képezi.

Sajnos az idősök arányának enyhe emelkedésével a 18 év alattiak aránya nem emelkedő, hanem enyhe csökkenést mutat.

A lakónépesség megoszlásának adatai szerint a férfiak-nők aránya az országos statisztikai átlagnak megfelel, az összes állandó, illetve lakónépességi adatok pedig hullámzó mozgást jeleznek. 2003. évhez képest a 2005. évre sajnos enyhe csökkenés tapasztalható, melynek oka a megyei fenntartású Szociális Otthon lakói beköltöztek Hajdúszoboszlóra.

Hajdúszoboszló

Hajdúszoboszló lakónépesség száma a vizsgált 3 évben, 2003-2005. között nem változott.

A település ma 24-25.000 között ingadozó lakosságszámú alföldi város. Népeességét az országos adatokhoz igazodó arányok jellemzik. Több a nő mint a férfi, **növekszik az időskorú és egyedül-állók száma, egyre nagyobb réteg szorul szociális gondoskodásra.** A lakosságszámot jelentősen befolyásoló tényező a nagyszámú és rohamosan növekvő tendenciájú munkanélküliség.

Lakosság	23.586 fő
Lakónépesség megyei arányban	4,3%
Élve születés	202
Élve születés 1000 lakosra	8,57
Halálozás	321
Halálozás 1000 lakosra	13,62
Természetes szaporodás	-119
Természetes szaporodás 1000 lakosra	-5,05
Belföldi vándorlási különbözet	59
Belföldi vándorlási különbözet 100 lakosra	0,25

A mutatott táblázatban természetes szaporodás száma (-119) jelzi, hogy jóval nagyobb az elhalálozások száma, mint a születések száma, és ez úgy tűnik visszafordíthatatlan

A lakónépességen belül a 18 év alattiak aránya kevés, számuk fokozatosan csökken, az aktív korú lakosság száma az országos átlagnak megfelelő, az időskorúak száma azonban fokozatosan nő. Ez a korösszetételt mutató táblázatban is látszik.

Hajdúszovát

Hajdúszovát község lakosság száma 2006. január 01-én 3250 fő. A község mezőgazdasági jellegű település. A lakosságnak mintegy 25%-a roma származású.

A község lakónépessége a 90-es évek előtti nagy népességcsökkenés utáni lassú növekedésből az utóbbi években stagnált. Azonban a negatív vándorlási különbözet a népesség csökkenését idézi elő. **Jelenleg a természetes népességmozgás még pozitív, azaz a halálozások száma nem haladja meg az élve születések számát,** azonban kedvezőtlen folyamat a fiatal korosztály elvándorlása, mely az előregedési folyamatot táplálja. A megyei és kistérségi mutatókhoz képest Hajdúszováton még mindig kedvezőtlen az iskolázottsági arány.

A fiatal értelmiségnek a községből történő elvándorlása a népesség iskolai végzettségére (mint erőforrásra) kedvezőtlenül hat.

A településen jelenleg a munkanélküliség és a munkalehetőségek hiánya a település népességmegtartó erejének a legnagyobb akadálya.

Egyre nagyobb a fiatal értelmiség elvándorlása, valamint az ingázás. A fiatal értelmiség elköltözése mellett a második legveszélyesebb visszahúzó erőnek a munkahelyek hiánya tekinthető.

Nagyhegyes

Az időskorúak viszonylag alacsony száma, bár évenként kis mértékben emelkedik az össznépesség arányához képest viszonylag jónak mondható. **Az előrejedés még nem jellemző a településre.**

Az elmúlt három év átlagában vizsgálva a gyermek és fiatalkorú (0-19 éves) 23,33 %, aktív korú 60,92 %, időskorú 15,74 %, összesen 99,99 %.

A településre beköltözők száma meghaladja az elköltözők számát. A beköltözők között sok a fiatal, mivel még mindig vonzó az építési telkek, valamint házas ingatlanok viszonylag alacsony ára, a városok közelsége, valamint a település adottságai, a szociális ellátások magas színvonala.

A születések számában ugyan csökkenés mutatkozik 2003 és 2005 között (36-28 között), de ez még mindig magasabb, mint az előzőekben vizsgált időszakban, 2001-ben és 2002-ben, amikor évente 22 gyermek született. A halálozások száma 2003-ban és 2004-ben meghaladta a születések számát, míg 2005-ben ez a folyamat megfordult, ekkor 4 fővel haladta meg a születések száma a halálozások számát. Ez biztató tendencia a jövőre nézve.

Összességében a település demográfiai mutatói kiegyensúlyozottságot mutatnak.

A kistérség településein élő lakosok korösszetétele:

Település	Korcsoport	2003 <i>/fő/</i>	2004 <i>/fő/</i>	2005 <i>/fő/</i>
Ebes	0-18 éves	1147	1119	1079
	19-60 éves	2768	2791	2798
	61- éves	680	711	702
Hajdúszoboszló	0-18 éves	5022	4951	4848
	19-60 éves	14271	14205	14202
	61- éves	4658	4701	4777
Hajdúszovát	0-18 éves	873	865	852
	19-60 éves	1886	1865	1890
	61- éves	497	501	523
Nagyhegyes	0-18 éves	657	630	627
	19-60 éves	1657	1674	1668
	61- éves	423	426	443
Összesen:	0-18 éves	7699	7565	7406
	19-60 éves	20582	20535	20558
	61- éves	6258	6339	6445

4. A kistérség munkaerő-piaci helyzete

A munkaerő-gazdálkodás szempontjából a 2004 évre vonatkozó és ezzel összhangban a kistérségi célok és feladatok elsősorban a nehézségekkel küzdő célcsoportok foglalkoztathatóságának javítására, a társadalmi kirekesztés és diszkrimináció elleni küzdelemre, a munkaerő-piaci szervezet korszerűsítésére, a munkaalkalmak bővítésére, a munkahelyteremtés támogatására, a vállalkozások és alkalmazottaik alkalmazkodó képességének javítására irányulnak.

A kistérség munkaerő-piaci helyzetének, a munkaerő-piaci folyamatoknak főbb jellemzői

Az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Debreceni Regionális Kirendeltség Hajdúszoboszlói Kirendeltségéhez (továbbiakban: kirendeltség) öt település tartozik: Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nagyhegyes és Nádudvar. 2004. I. félév végén 1844 fő munkanélkülit tartottak nyilván, a munkanélküliségi mutató 6,60% volt. Ez alatta van a megyei átlagnak (7,56%), de meghaladja az országos átlagot (5,38%). Az előző év I. félévének végén ugyanennyi volt a regisztrált munkanélküliek száma.

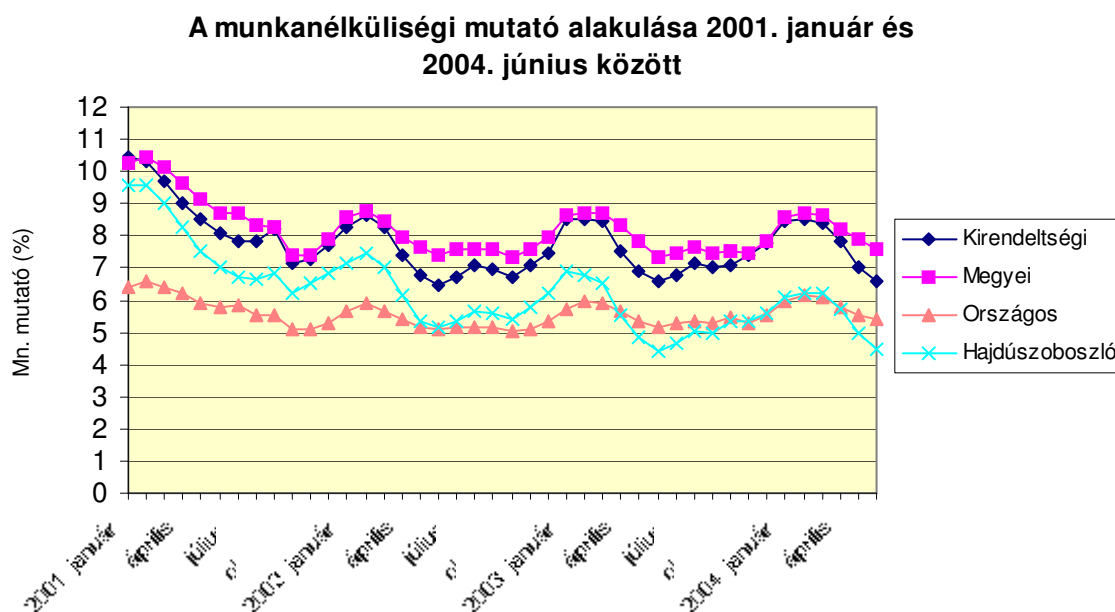
A regisztrált munkanélküliek átlagos száma 2004. I-VI. hónapjában, pályakezdőkkel együtt 2182 fő volt. Ez a 2003. I-VI. havi átlaghoz képest (2162 fő) minimális, 1%-os emelkedést mutat.

Az öt település munkanélküliségi mutatójában igen jelentős különbségek vannak. A legalacsonyabb Ebesen és Hajdúszoboszlón, az országos átlagot sem éri el, ezzel szemben Hajdúszováton az országos átlagnak csaknem a 3-szorosa.

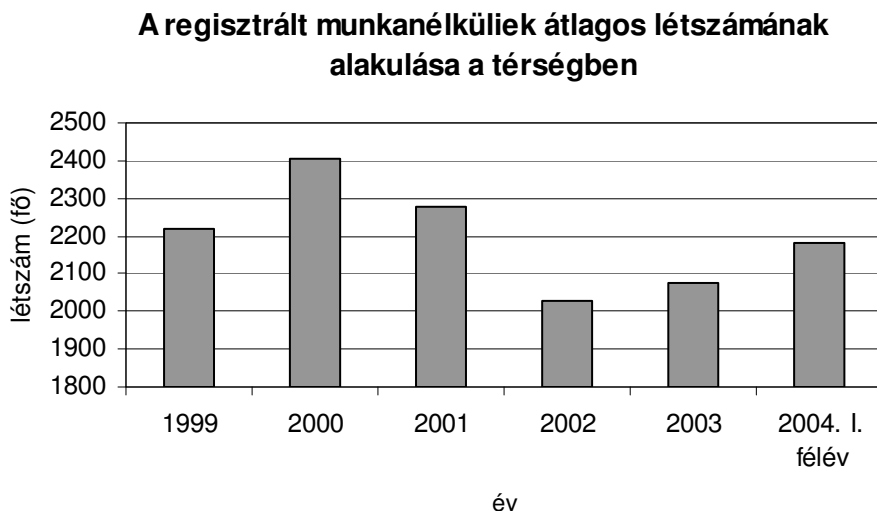
(Ebes mutatója a legkedvezőbb a megyében.)

Az 1. ábra az országos, a megyei, a kirendeltségi és a hajdúszoboszlói mutató alakulását, a 2. ábra pedig a regisztrált munkanélküliek havi átlagos létszámának alakulását szemlélteti.

1. ábra

2. ábra

A regisztrált munkanélküliek létszámára és a munkanélküliségi mutatóra vonatkozó településenkénti adatokat a 2. sz. mellékletben foglaltam össze.

A 2004. szeptember 20-i zárási napon 2097 fő szerepelt a nyilvántartásban. A regisztrált munkanélküliek összetételét vizsgálva megállapítható, hogy az iskolai végzettség szerinti összetétel nem változott jelentősen az előző év szeptemberéhez képest. Még mindig nagyon magas a maximum 8 általánost végzők száma és aránya (969 fő és 46,2 %).

A kirendeltség ügyfeleinek 23,2%-a (486 fő) munkanélküli járadékban, 2,5%-a (52 fő) álláskereső ösztönző juttatásban, 35,9%-a (752 fő) rendszeres szociális segélyben, 1,5%-a (32 fő) nyugdíj előtti munkanélküli segélyben részesült. 36,9% (775 fő) volt az ellátásban nem részesülők aránya.

2004. szeptember végén 225 fő pályakezdő munkanélküli szerepelt a nyilvántartásban (a teljes regisztrált állomány 10,7 %-a), létszámuk és arányuk is nőtt az előző év hasonló időszakához viszonyítva. Közülük 25,3% maximum 8 általánossal rendelkezik, hányaduk csökkent az előző évhez viszonyítva. A diplomások száma növekedett, az összes pályakezdőn belüli arányuk 14,7%.

A tartósan munkanélküliek létszámának csökkentése érdekében komoly erőfeszítéseket tesz a kirendeltség, ennek ellenére számuk a regisztráltak átlagánál nagyobb arányban növekedett. Az egy évnél régebben állás nélkül lévők száma 658 fő, az összes regisztrált 31,4%-a. A tartósan munkanélküliek 67,8%-a nem rendelkezik szakképesítéssel. Állásba helyezésükre piacképes szakképesítés megszerzésével, valamint új munkahelyek létrehozásával lesz csak esély.

A regisztrált munkanélküliek korcsoport és iskolai végzettség szerinti megoszlását az 1. és 2. táblázat, míg az ellátási formák szerinti összetétel alakulását a 3. ábra mutatja.

3. ábra

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megoszlása nemenként
2004. június

Korcsoport	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	%	Fő	%	fő	%
17 év alatti	4	0,4	5	0,4	9	0,4
17-20 éves	70	7,0	57	5,2	127	6,1
21-25 éves	155	15,5	175	15,9	330	15,7
26-35 éves	259	26,0	265	24,1	524	25,0
36-45 éves	197	19,8	280	25,5	477	22,8
46-50 éves	137	13,8	158	14,4	295	14,1
51-55 éves	100	10,0	104	9,4	204	9,7
55 év feletti	75	7,5	56	5,1	131	6,2
Összesen	997	100,0	1100	100,0	2097	100,0

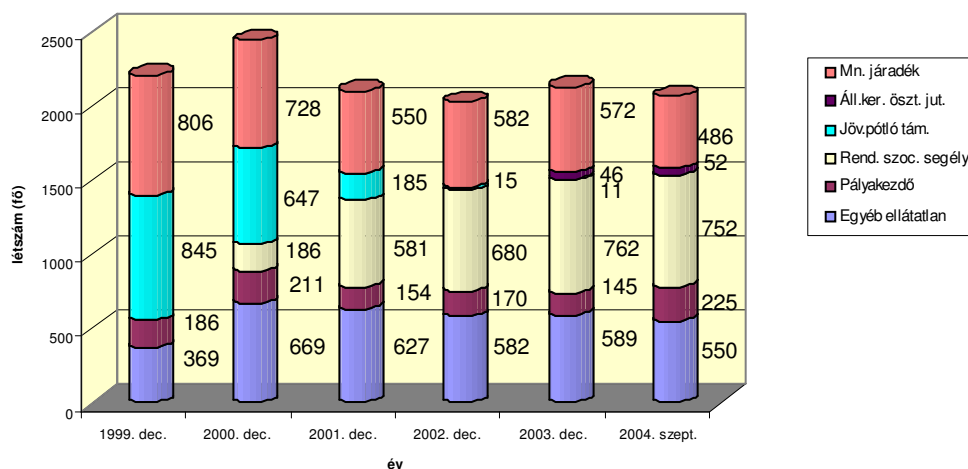
4. ábra

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlása nemenként
2004. június

Iskolai végzettség	Férfi		Nő		Összesen	
	fő	%	Fő	%	fő	%
8 általánosnál kevesebb	79	7,9	63	5,7	142	6,8
8 általános	390	39,1	437	39,7	827	39,4
Szakmunkásképző	363	36,5	244	22,2	607	28,9
Szakiskola	8	0,8	48	4,4	56	2,7
Szakközépiskola	57	5,7	119	10,8	176	8,4
Technikum	25	2,5	19	1,7	44	2,1
Gimnázium	50	5,0	115	10,5	165	7,9
Főiskola	17	1,7	48	4,4	65	3,1
Egyetem	8	0,8	7	0,6	15	0,7
Összesen	997	100,0	1100	100,0	2097	100,0

5. ábra

A regisztrált munkanélküliek összetételének alakulása ellátási formák szerint

A kistérség foglalkoztatására jellemző a nagyfokú szezonális, ezért nagy jelentőségű az alkalmi munkavégzés. A kirendeltség törekvése az alkalmi munkavállalói könyvvel foglalkoztatottak számának növelése. Az elmúlt évben 360 db alkalmi munkavállalói könyvet adtak ki, ez év első felében pedig 381 db-ot.

A munkaerő-piaci versenyben továbbra is előnyt élveznek a magasabb iskolai végzettséggel, több szakmával és nyelvtudással rendelkező munkavállalók. A már hosszabb ideje regisztrált ügyfeleken a különféle támogatásokkal (bértámogatás, pályakezdők munkatapasztalat szerzési támogatása, stb.) igyekszik a kirendeltség segíteni. A szakképzetlen tartós munkanélküliek elhelyezését elsősorban közhasznú és közcélú foglalkoztatás keretében sikerül megoldani.

A foglalkoztatáspolitikai eszközök nyújtotta támogatási lehetőségekkel elsősorban a kis- és középvállalkozások élnek.

A térségben nagy szükség volna ipari jellegű beruházásokra. Ezekben az üzemekben a munkanélküliek egy jelentős részét foglalkoztatni lehetne, illetve a nyári idény végén feleslegessé váló munkaerőt legalább az őszi és téli hónapokban foglalkoztatni tudná.

6. ábra

**regisztrált munkanélküliek létszáma és a munkanélküliségi mutató alakulása
településenként 2003-ban és 2004. I. félévében**

Hónap	Ebes		Hajdúszoboszló		Hajdúszovát		Nagyhegyes		Nádudvar		Kirendeltség	
	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)	Regisztrált munkanél- küli (fő)	Munkan. mutató (%)
2003.												
Január	131	4,34	1056	6,91	391	18,99	153	8,54	642	11,08	2373	8,49
Február	127	4,21	1031	6,75	400	19,43	162	9,04	652	11,26	2372	8,49
Március	134	4,44	994	6,51	396	19,23	166	9,26	667	11,52	2357	8,44
Április	125	4,14	846	5,54	378	18,36	141	7,87	610	10,53	2100	7,52
Május	112	3,71	738	4,83	375	18,21	120	6,70	578	9,98	1923	6,88
Június	96	3,18	677	4,43	391	18,99	116	6,47	567	9,79	1847	6,61
Július	102	3,38	714	4,67	373	18,12	118	6,58	581	10,03	1888	6,76
Augusztus	113	3,74	771	5,05	388	18,84	134	7,48	600	10,36	2006	7,18
Szeptember	104	3,44	764	5,00	387	18,80	140	7,81	568	9,81	1963	7,03
Október	101	3,34	781	5,11	386	18,75	131	7,31	588	10,15	1987	7,11
November	121	4,01	817	5,35	399	19,38	132	7,37	591	10,20	2060	7,37
December	128	4,24	857	5,61	417	20,25	152	8,48	618	10,67	2172	7,77
Átlag	116	3,85	837	5,48	390	18,95	139	7,74	605	10,45	2087	7,47
2004.												
Január	136	4,55	934	6,12	431	20,93	167	9,25	692	11,89	2360	8,45
Február	124	4,14	948	6,21	415	20,16	170	9,41	724	12,44	2381	8,52
Március	127	4,24	949	6,22	419	20,35	156	8,64	690	11,86	2341	8,38
Április	126	4,21	871	5,71	380	18,46	152	8,42	668	11,48	2197	7,86
Május	107	3,58	759	4,97	338	16,42	124	6,87	636	10,93	1964	7,03
Június	103	3,44	684	4,48	321	15,59	116	6,42	620	10,66	1844	6,60
Átlag	121	4,03	858	5,62	384	18,65	148	8,17	672	11,54	2182	7,81

III. SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÓRENDSZERRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSOK

1. A szociális törvény szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

A kistérség települései az **Szt-ben**, a **Gyvt-ben** meghatározott, kötelezően megállapítandó valamennyi pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátást nyújtja lakosai számára.

A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

az Szt. alapján megállapított pénzbeli és természetbeni ellátások a következők:

- szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások:

- időskorúak járadéka
- rendszeres szociális segély
- lakásfenntartási támogatás
- ápolási díj
- átmeneti segély
- temetési segély

- természetben nyújtott szociális ellátások:

- köztemetés
- közgyógyellátás
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- járulékfizetés alapjának igazolása
- adósságkezelési szolgáltatás (mely kistérségünk számára nem kötelező a településenkénti a lakosságszám alapján, de adható illetve megállapítható ellátás)

Mind a 4 település megalkotta, és folyamatosan aktualizálja a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló **rendeletét** az 1990. LXV. tv. (továbbiakban: Ötv) az Szt-ben és a Gyvt-ben adott felhatalmazás alapján.

A települések adottságaik, anyagi lehetőségeik és a lakosság igényei alapján a kötelezően nyújtandó ellátásokon kívül, rendeletükben helyi ellátásokat is meghatároztak. Az ellátások részletes bemutatása a következő fejezetben településenként fog megtörténni.

Az Szt. 56. §-a felsorolja az állam, valamint az önkormányzatok által, a szociális rászorultak részére biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit. **A személyes gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.**

- Szociális alapszolgáltatások:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

- Szakosított ellátások:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakásotthon,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- egyéb speciális szociális intézmény.

2. A szociális törvényben kötelezően előírt szociális szolgáltatások

2007. január 01-től hatályos szabályok szerint a személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek

az Szt. 86. §-a alapján:

Minden települési önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles biztosítani a lakosai számára az **étkeztést**, a **házi segítségnyújtást**, és az **egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférést**.

A települések állandó lakosai számától függően pedig az alábbi szociális szolgáltatásokat kötelesek nyújtani:

Ebes községben, mint 3000 főnél több állandó lakossal rendelkező településen:

- étkeztést,
- házi segítségnyújtást,
- **családsegítést,**
- **nappali ellátást**

Hajdúszoboszló városban, mint 10000 főnél több állandó lakossal rendelkező településen:

- étkeztést,	<u>köteles továbbá:</u>
- házi segítségnyújtást,	támogató szolgáltatást,
- családsegítést,	jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- nappali ellátást	közösségi alapellátást,
	idősek átmeneti elhelyezését

Hajdúszovát községben, mint 3000 főnél több állandó lakossal rendelkező településen:

- étkeztést,
- házi segítségnyújtást,
- **családsegítést,**
- **nappali ellátást**

Nagyhegyes községben, mint 2000 főnél több állandó lakossal rendelkező településen:

- étkeztést,
- házi segítségnyújtást,
- **családsegítést**

A települési önkormányzatok az előbbieken kötelezően meghatározott szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják.

Az Szt. 89. §-a szerint:

A települési önkormányzatok ellátási kötelezettsége a település lakosságára, valamint a településen életvitelszerűen tartózkodó hajléktalanokra terjed ki, kivéve, ha az intézményt társulás keretében más önkormányzattal közösen tartják fenn, vagy az intézménnyel nem rendelkező önkormányzattal lakosaira kiterjedően is vállalta.

A szociális szolgáltatást a helyi önkormányzat, illetve a társulás más helyi önkormányzattal kötött megállapodás útján is biztosíthatja.

3. A gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekvédelmi ellátások

A települési önkormányzat feladata a 2007. január 01-től hatályos Gyvt. 94. §. alapján: a gyermekek védelme, helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyerekek ellátásának megszervezése.

A Gyvt. 15. §. /1/ bekezdése alapján az alábbiakban felsorolt **pénzbeli és természetbeni ellátások** adása kötelező:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás,
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

Ezen ellátásokat valamennyi önkormányzat biztosítja azon kérelmezők számára, akik a jogszabályban meghatározott feltételekkel sem rendelkeznek.

Valamennyi települési önkormányzat így **Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát és Nagyhegyes** is a **Gyvt.-ben** foglaltak szerint biztosít, ami köteles a **személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapszolgáltatásokat:**

- gyermekjóléti szolgáltatást,
- gyermekek napközbeni ellátását,
- gyermekek átmeneti gondozását,
- továbbá szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Az a települési önkormányzat

- amelynek területén 10000-nél több állandó lakos él, így Hajdúszoboszlón is **bölcsődét,**
- amelynek területén 20000-nél több állandó lakos él, így Hajdúszoboszlón is **gyermekek átmeneti otthonát** is

köteles működtetni.

A Gyvt. 94/A. §-a szerint:

A települési önkormányzatok személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, különösen a bölcsőde, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona és a gyermekjóléti központ működtetését a külön jogszabályban meghatározott többcélú kistérségi társulás útján is biztosíthatják.

A helyi önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátását az Ötv. 81. §. /1/ bekezdése szerint, valamint a több önkormányzat illetékességi területére kiterjedő intézményi ellátási kötelezettségnek és a Gyvt. 94/A. §-nak a figyelembevételével, más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban biztosíthatja.

IV. JOGSZABÁLYOK SZERINT JELENLEG HIÁNYZÓ ELLÁTÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK, ILLETVE AZ ELLÁTÁSOK IRÁNTI LAKOSSÁGI IGÉNYEK

1. A jogszabály szerint hiányzó szociális ellátások

Ebesen

Szociális alapszolgáltatások közül:

- nappali ellátás

Hajdúszoboszlón

Szociális alapszolgáltatások közül:

- nappali ellátás,
- közösségi alapellátás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások közül:

- idősek átmeneti elhelyezése, idősek gondozóháza

Hajdúszováton

Szociális alapszolgáltatások közül:

- tanyagondnoki szolgáltatás

Nagyhegyesen: nincs ilyen ellátás.
(esetleg tanyagondnoki szolgáltatás)

2. A hiányzó ellátások tartalma

Nappali ellátáson belül el kellene látni:

- a hajléktalan személyeket,
- pszichiátriai betegeket,
- szenvedélybetegeket,
- fogyatékos, illetve autista személyeket

Az ellátás jelentése: részükre biztosítani lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezni az ellátottak napközbeni étkeztetését

Közösségi alapellátás a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott alapellátás, melynek keretében biztosítani kell:

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a háziorvossal és kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásba, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében

Idősek átmeneti elhelyezése

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény ez esetben ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Tanyagondnoki szolgáltatás

A szolgáltató célja a külterületi valamint a tanyasi lakott helyek intézmény hiányából eredő hátrányainak enyhítésére az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítésére.

3. A hiányzó ellátások iránti szakmai és lakossági igények**Ebesen**

- a nappali ellátás minden fajtájára lenne igény
- bár nem kötelező feladat, de nagy lenne a lakosság igénye az idősek és a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezésére

Hajdúszoboszló

- a hiányzó ellátásokra nagy az igény, különösen régóta jelentkező szükséglet az idősek átmeneti otthonára
- sok családban probléma a szenvedélybetegek és fogyatékos személyek nappali ellátása, de van igény a pszichiátriai és hajléktalanok nappali ellátására is

Hajdúszováton is lenne a hiányzó szolgáltatásokra lakossági igény.

4. A jogszabály szerint hiányzó gyermekvédelmi ellátások:

Ebesen : gyermekek átmeneti gondozása

Hajdúszoboszlón: - gyermekek átmeneti gondozása,
 - gyermekek átmeneti otthonát kellene működtetni

Hajdúszováton: gyermekek átmeneti gondozása

Nagyhegyesen: gyermekek átmeneti gondozása

Az ellátások tartalma:

Gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásával, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

Gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

5. A hiányzó gyermekvédelmi ellátások iránti szakmai és lakossági igények

Mindhárom település csak nagyon szűk körben biztosítja a gyermekvédelmi alapellátásokat és nagyobb igénye lenne a szakmának és a lakosságnak az alapellátási kör kiszélesítésére, a meglévő szolgáltatások kibővítésére.

Különösen jelentkezik a gyermekek **napközbeni ellátására és átmeneti gondozására** a szélesebb, választékosabb szolgáltatást is biztosító igény.

Bár csak Hajdúszoboszló lenne köteles **gyerekek átmeneti otthonát** működtetni a lakosságszám alapján, a többi három településen is jelentkezik ezen ellátásra is az igény. Szükség lenne minden településen a gyermekek érdeke védelmében, a családi környezetben való veszélyeztetés megszüntetése érdekében az onnan való ideiglenes kiemelésre. Ezt a gyerekek átmeneti otthona tudná biztosítani, ahol szakszerű felügyelet alatt részesülnének életkoruknak megfelelő gondozásban.

V. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK HELYZETE ÉS GYAKORLATA

2003-2004-2005 év elemzése

A kistérség valamennyi önkormányzata a jogszabályok szerint kötelezően adandó pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújtja lakosai számára az eltérő igényeknek és jogosultságoknak megfelelően.

Érdekes lesz látni, hogy az ellátottak száma az ellátásra fordított összegek változó mértéke -, melyet az V. fejezet végén található 2 összefoglaló táblázat tartalmaz – mennyire tükrözi a települések eltérő nagyságát, és gazdaságilag különböző helyzetét.

Az ellátások elemzését ellátási formánként az alábbiakban megteszem a 2003., 2004. és 2005. év adatait figyelembe véve.

Ezen időszakban a lakosság száma:

Települések	lakosság száma (fő)
Ebes	4500-4600
Hajdúszoboszló	23800-24000
Hajdúszovát	3300
Nagyhegyes	2700-2800

1. Szt. szerinti pénzbeli és természetbeni ellátások:

Időskorúak járuléka

Ez a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Ebesen 2003-ban és 2004-ben nem volt ilyen ellátott, 2005-ben pedig 1 fő, ez a szám is jelzi, hogy a lakosságon belül az idősök aránya kevés, ez a legfiatalabb település, fokozatosan történik a betelepülés.

Hajdúszoboszlón az ellátottak száma 15 és 18 fő között mozog.

Hajdúszovát és Nagyhegyes ellátottai számának azonossága érdekes, hiszen Hajdúszováton nagyobb a lakosság száma, több az idős ember.

Rendszeres szociális segély

A hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás, ez a nem foglalkoztatott (munkanélküli) és egészségkárosodott személyek ellátását is takarja.

Ezen ellátás számadataiból is látszik, hogy Ebesen az aktív korú népesség aránya a legnagyobb, a munkanélküliek száma relatívan is a legkisebb.

Az is szépen látszik, hogy Hajdúszoboszlón és Nagyhegyesen is a lakosság számához mérten a munkanélküliek száma még mindig sok, Nagyhegyesen kicsit több az ellátás nélküli aktív korú rászorultak száma. Jelentős a segélyezettek száma azonban, kimagaslóan a 4 település közül Hajdúszováton, ahol az alulképzettség, a munkalehetőség hiánya és a szegénység a legnagyobb. Itt a munkanélküliek száma az országos átlagnak csaknem 3-szorosa.

A közcélú foglalkoztatás lehetőségét mind a 4 település kihasználja.

Lakásfenntartási támogatás

A szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viselésére nyújtott hozzájárulás.

E támogatás megállapítását a 2003-as évi Szt. rendelte ezért Ebesen és Hajdúszováton csak 2004-től állapítják meg. Nagyhegyes és Hajdúszoboszló saját elhatározásából, saját rendeleti szabályozás alapján már 2003-tól pénzben és természetben is adja lakosai számára az ellátást. Nagyhegyesen a 2004 és 2005 év között jelentős emelkedés történt az ellátottak számában ez részben az új szabályozásnak, a normatív lakásfenntartási támogatásnak köszönhető.

Kiemelkedően nagy ez a támogatás Hajdúszoboszlón, hiszen itt szándékosan már 2003 óta az addig pénzben adott segélyeket átirányították ezen támogatásra, illetve ezt helyezték előtérbe a döntéskor.

Nagyhegyesen is és Hajdúszoboszlón is a lakásfenntartási támogatás nagyobb részben természetbeni juttatás, hiszen a szolgáltatókkal szerződést kötött az önkormányzat és az ügyfél részére megállapított támogatást a szolgáltatónak utalják át, ahol jóváírás történik a fogyasztásban és az ügyfél „lefogyasztja” a támogatást, nem kapja kézhez.

Ez a legfontosabb, hiszen így válik a leghatékonyabbá ez a juttatás, és valóban az ügyfél által lakott lakás részbeni fenntartását szolgálja.

Ezzel azt is meg tudtuk előzni, hogy lehetőleg nagy közüzemi tartozások ne gyűljenek fel, és ne kerüljön sor az adósságkezelési szolgáltatásra. Hajdúszoboszlón a szociális ellátórendszer alappillére már 2003 óta ez a támogatás és kiemelkedően nagy összeget fordítunk a felhasználásra, ez az összefoglaló táblázatból is jól látszik, csak az albérleti díjaknak vagyunk kénytelenek kézhez adni a támogatást.

Ápolási díj

A tartósan gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Itt is normatív és méltányossági forma létezik.

Az önkormányzatok számára ez a legdrágább ellátási forma, hiszen a kifizetett ápolási díj után járulékfizetési kötelezettségük is van. Az ügyfél számára szolgálati viszonyként számít a folyósítás időtartama. Ez az egyik legkedveltebb forma az ügyfelek körében, különösen a munkanélküliség elterjedése óta, igyekeznek keresni egy ápolásra szoruló családtagot.

Az ellátottak számának fokozatos növekedése mind a 4 településnél megfigyelhető. Hajdúszovátnál érzékelhető, hogy sok a munkanélküli, ellátásnélküli, hiszen a lakosságszámhoz képest itt jelentős nagyságú az ellátásban részesülők száma. A szabályozás is fellazult 2005-2006 évben, amelynek egyenes következménye az ellátottak számának növekedése, amellyel arányos az erre a célra fordított összeg növekedése. A fokozott ápolást igénylő ápolók részére nyújtott, a magasabb összegű ápolási díj bevezetésével, szintén jelentős többlet kiadás jelentkezik.

Átmeneti segély

Az önkormányzatok a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a helyi rendeletekbe meghatározott feltételekkel adja ezt a támogatást.

Ennek az ellátásnak rendkívül sok fajtája és köre létezik, lehet természetbeni juttatásként adni, utalvány vagy egyéb más formában.

Az átmeneti segély kiegészítésként is szolgálhat a rendkívül alacsony juttatások mellé, pl. a szoc. járadékosok a lakásfenntartási támogatás mellett időnként ezen segélyre is rászorulnak.

Hajdúszováton jelentős mértékű növekedés figyelhető meg a 3 év alatt, ez is tükrözi, hogy itt él a legtöbb hátrányos helyzetű család.

A lakosságszámhoz képest Nagyhegyesen is magas az ellátottak száma, itt inkább a megélhetés kiegészítéseként adják ezt a juttatást. Ebesen csökkenő tendenciát mutat az ellátás, de ezzel egy időben a lakásfenntartási támogatásban és az ápolási díjban részesülők száma nő. Hajdúszoboszlón az átmeneti segélynek több fajtája létezik és a helyi szabályozás alapján a támogatás egy része is természetbeni juttatásként adott ellátás.

A pénzbeli egyszeri juttatáson kívül Hajdúszoboszlón olyan személyek számára, akinek egyáltalán nincs semmilyen ellátása, illetve folyamatban van számukra valamilyen TB ellátás megállapítása, időszaki támogatásokat 2-4 hónapra előre meghatározott összegben állapít meg a döntéshozó a kérelmező megélhetésének biztosítására.

Hajdúszoboszlón ezen ellátáson belül kapják a rászorultak a beiskolázási támogatást, amelyet az iskoláknak utalunk és a tankönyv árát majdnem fedezi, valamint az étkezési térítési díjhoz való kiegészítést, amelyet szintén természetben kapja meg az ügyfél, az utalás ebben az esetben is az iskolákhoz történik. Ebesen is van hasonló ellátás.

Szoboszlón azért csökkent 2005-ben az ellátottak száma, mert az ingyenes tankönyv és a normatív étkezési hozzájárulás köre állami intézkedés hatására kibővült.

A másik 3 településen ezt a segélyt utalvány formájában is adhatják a döntéshozók.

Temetési segély

Akkor állapítható meg, ha valaki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy a meghalt személy tartásra köteles hozzátartozója volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját illetve családja létfenntartását veszélyezteti, helyi rendeletben is kell szabályozni a segély összegét.

A lakosságszámhoz mérten Nagyhegyesen adnak a legnagyobb körben ilyen támogatást, a legmagasabb összeget felhasználva. Hajdúszováton viszont, a leghátrányosabb településen nem magas az ilyen esetek száma, az ellátásra felhasznált keret sem túl nagy.

Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzatnak kell a haláleset tudomásszerzésétől számított 30 napon belül gondoskodnia az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről.

Bizonyos helyeken és bizonyos kultúrákban ez még borzasztó nagy szégyennek számít, ha egy elhunyt családtagot a rokonok nem tudnak eltemetni. Ez is meghatározó, de néha a szegénység nagyobb úr, hiszen ha a családnak nincs megélhetési forrása, akkor kénytelen az önkormányzatra szorulni. Hajdúszováti statisztikai adatai mögött az utóbbi érv lehet az erősebb.

Hajdúszoboszlón az esetek számát nemcsak a lakosságszám magyarázza, hanem a bentlakásos intézményben, a szociális otthonban elhunyt személyek száma is, ezen esetekben is az önkormányzatnak kell intézkedni, nemcsak akkor ha nincs miből, hanem akkor is ha nem akarnak a rokonok az eltemettetésről gondoskodni.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személyek részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Ez mind a 4 településen nagyon kedvelt természetbeni ellátás volt. A lakosságszám alapján, különösen nagy volt Hajdúszoboszlón az esetek száma, ez is ahhoz az alapelvhez tartozik, hogy természetbeni ellátást itt előnyben részesítették a pénzbeli támogatással szemben.

Az összefoglaló táblázat mutatja azt is, hogy az önkormányzatoknak jelentős összegű térítést kell igazolványonként fizetni az OEP részére.

Ez az ellátás jelentős reform alatt áll, hiszen 2006-ban az eljárási rendben és a rászorultságban is szigorítás történt, bonyolultabb lett az eljárás és sokkal kevesebben lesznek akik az új szabály szerint benne maradnak a jogosultak körében. 2007 év végére már látható lesz, hogy hány rászorult fog az ellátásból kiesni, akiken más módon kell majd segíteni, megélhetésüket egyéb ellátással támogatni őket.

2. Gyermekvédelmi ellátások a Gyvt. alapján

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás

A 2004-2005 évben még volt ez a támogatás, a vagyonnal nem rendelkező, meghatározott jövedelemhatár alatt élő családok gyermekei számára.

Kiemelkedően magas volt Hajdúszováton az ilyen ellátásban részesülők száma, itt él ugyanis ma is a legtöbb hátrányos helyzetű család a szegény gyerekek száma is itt a legmagasabb.

Nagyhegyesen is elég sok család részesült ilyen ellátásban, valószínű a néhány éve építkező és kisgyermeket nevelő családok jelentős száma miatt.

Ebensen is elég sok család részesült ilyen ellátásban, itt a három év alatt fokozatosan nőtt a jogosultak száma, 2005-ben már az 1147 gyerek 1/3-a részesült ilyen ellátásban.

Az iskolában 340 gyerek étkezik, az étkezők több mint fele 50%-os kedvezményben részesül. Az óvodában 157 gyerek közül majdnem fele ingyen étkezik, egyéb pénzbeli és természetbeni juttatásban mintegy 80 család részesül.

Hajdúszoboszlón fokozatosan csökken a gyerekek száma, sok az idős a városban, ezért nem túl sok ezen ellátásban részesülők száma. Valamennyi jogosult megkapta ezt az ellátást, számuk a 3 évet vizsgálva nem változott jelentősen.

A jogszabályváltozások és a családi pótlék emelése után 2006-ban már teljesen megszűnt ez az ellátás, helyét a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása váltotta fel, amelyhez nem pénzbeli, hanem természetbeni ellátások és egyéb jogok, előnyök, kedvezmények kapcsolódnak.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Elsősorban azoknak a családoknak és gyermekeiknek állapítható meg, akik élethelyzetük miatt olyan válsághelyzetbe kerültek, amely veszélyezteti megélhetésüket.

Támogatásra javasolja a Gyvt. különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartását, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadásokat, a nevelésbe vett gyerekek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítését, betegség vagy iskoláztatás is lehet ok.

Ma is meglévő támogatási forma, amelynek keretszabályát és a támogatásban részesítendő családokra vonatkozó javaslatot a Gyvt., részletes szabályokat pedig, helyi rendeletben kell meghatározni.

164/1995./XII.27./ és 218/2003. /XII.11./ Korm. rendeletek alapján megállapított támogatások

Súlyos mozgáskorlátozott személyek támogatása

A súlyos mozgáskorlátozottságban szenvedő személyek és családjaik pénzbeli és természetbeni támogatása a plusz anyagi terhek csökkentésére, a minél szélesebb körű közszolgáltatáshoz való hozzájutás biztosítására, a munkába járás segítése. Pénzbeli támogatás lehet: közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, segédmotoros rokkantkocsi, vagy kerekesszék vásárlásának támogatása, és a személygépkocsi átalakítási támogatás. Természetbeni támogatás a parkolási engedély kiadása.

Pénzbeli támogatásban a vizsgált időszakban átlagosan Ebesen 89 fő, Hajdúszoboszlón 236 fő, Hajdúszováton 122 fő, Nagyhegyesen 38 fő részesült, mely nem nagy eltérést mutat az évek során.

A gépkocsi szerzéshez adható támogatásra jogosultak száma a vizsgált időszakban átlagosan Ebesen 14 fő, Hajdúszoboszlón 31 fő, Hajdúszováton 11 fő, Nagyhegyesen 7 fő volt.

2005. évben drasztikus csökkenés tapasztalható a kérelmek a megelőző évekhez képest harmadára csökkentek, amelynek oka részben:

több éven át kért, és folyamatosan meghosszabbított kérelmek nem lettek kielégítve, másrészt az autót vásárlási utalvány értéke régóta 300 eFt-ban van maximálva, melyhez a kérelmezők önerőt nem képesek hozzátenni.

A parkolási engedélyek száma Ebesen 120 db, a lakosságszámhoz viszonyítva igen magas, 2,62%. Hajdúszoboszlón 2004-ben évben kiugróan magas a kiadott parkolási engedélyek száma, 388 db. A lakosság 1,61%-a mozgáskorlátozott, ez a szám duplája az elmúlt éveknek, hiszen jogszabályváltozás miatt minden parkolási engedélyt ki kellett cserélni az új rendeletnek megfelelően.

Hajdúszováton az engedélyek száma igen csekély, ami magyarázható azzal, hogy a mozgáskorlátozottak körében kevés a gépkocsival rendelkező személyek száma.

Elmondhatjuk, hogy a kistérségben élő súlyos mozgáskorlátozottságban szenvedő személyek száma 1,94%, az összlakossághoz viszonyítva. Ez a szám, annak ellenére ilyen magas, hogy a mozgásszervi betegségek kezelésének biztosítására kiemelkedő színvonalon van lehetőség a gesztor településen.

3. Helyi rendeletben szabályozott plusz ellátások településenként 2003-2005-ben

A települési önkormányzat rendeleteiben több olyan támogatási formát is megállapíthat, amelynek törvényi szabályozása nincs, de a településen igényként megfogalmazódott:

Ebesen nincs külön rendeletben megállapított helyi támogatás.

Hajdúszoboszlón az alábbi helyi támogatások voltak:

Az első lakáshoz jutás támogatása

Ez az ellátás a városban élő fiatal házaspár első lakásának építéséhez, megvásárlásához a 7/1994. (III. 14.) sz. önkormányzati rendelet alapján nyújtott, kamatmentes kölcsön és vissza nem térítendő támogatásból áll. A támogatásra igényjogosult a kérelmezők, ha 5 éve hajdúszoboszlói állandó lakosok, házaspár, élettársak vagy egyedül álló szülők, akik 40. életévüket még nem töltötték be.

Egy átlagos nagyságú lakás megszerzését támogatja az önkormányzat, ha a kérelmezők családjában az 1 főre jutó havi jövedelem összege, az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét nem haladja meg, illetve 30 év alatti gyermektelen házaspár esetén az egy főre jutó havi jövedelem összege a nyugdíjminimum háromszorosa lehet. A kérelmezők szociális és vagyoni helyzetét az Szt. szerint is vizsgálja a döntéshozó.

A támogatás módja és mértéke: a támogatás két részből áll, egy 10 év alatt visszafizetendő kamatmentes kölcsönből, amelynek összege jelenleg 400 eFt, és megszületett gyerekek után vissza nem térítendő támogatásból, amelynek összege jelenleg, gyermekenként 70 eFt.

A vizsgált időszakban emelkedő tendenciát mutat a támogatásra beadott kérelmek száma, 2005. évben 61 fő részesült a támogatásban összesen 30.420 eFt forint összegben.

Hajdúszováton az alábbi helyi támogatások voltak:

Az első lakáshoz jutás támogatása

Hajdúszovát községi Önkormányzat Képviselő-testület 11/2004. (IV.19.) KÖR rendeletben szabályozta ezt a támogatást az első lakáshoz jutó fiatalok önkormányzati támogatásáról.

A képviselő-testület a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001.(I.31.) Korm. rendeletben megállapított feltételek fennállása esetén, az elbírálásnál a szociális rászorultságot figyelembe véve, az első saját tulajdonú lakóingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez vissza nem térítendő támogatást nyújt családok részére. A támogatás Hajdúszovát Község közigazgatási területén új vagy használt lakás tulajdonjogának megszerzéséhez vehető igénybe. A támogatás összege 100.000 Ft, azaz százezer forint.

Tanévkezdési támogatás, tankönyvtámogatás

Hajdúszovát községi Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 12/2006.(VII/15) KÖR rendeletében szabályozta ezeket az ellátásokat.

Tanévkezdési támogatás, tankönyvtámogatás: Az önkormányzat képviselő-testülete a tanévkezdés megkönnyítése érdekében a település közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező óvodás, általános iskolai és középiskolai, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos tanulók részére a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítése érdekében tankönyvtámogatást biztosít. A tankönyv támogatási összeg felvételekor iskolalátogatási igazolást kell bemutatni

Nagyhegyesen az alábbi helyi támogatások voltak:

Hulladékszállítási díj átvállalása

Az Önkormányzat a rászorulóknak rendszeres ellátásként támogatást nyújt a települési szilárd hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatás díjának megfizetéséhez. A rendeletben meghatározott feltételek esetén, a 70 éven felülieknek a szolgáltatás ingyenes, akik pedig 65. életévüket betöltötték ott 50%-os a térítés. Jelenleg 100%-os térítési díjkedvezményben 144 fő 50%-os kedvezményben 23 fő, összesen 167 fő részesül kedvezményben.

Első lakáshoz jutók támogatása

A Képviselő-testület a lakás célú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendeletben megállapított feltételek fennállása esetén, az első saját tulajdonú lakóingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez vissza nem térítendő támogatást nyújt azon családok részére, melyekben az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum tízszeresét. A támogatás Nagyhegyes Község közigazgatási területén új, vagy használt lakás tulajdonjogának megszerzéséhez vehető igénybe. A támogatás összege 250.000,- Ft. 2004 és 2006 között 40 fő vette igénybe, amiből kitűnik, hogy nem csökkent a településen a lakás iránti igény.

Tanévkezdési támogatás, tankönyvtámogatás

Természetbeni és pénzbeli ellátásként nyújtott támogatás azoknak a rászorult gyermekeknek, akiknek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének az ötszörösét.

A gyermek vagy fiatal felnőtt közoktatási intézménybe beiratkozott, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatának beiratkozott hallgatója. A támogatás mértéke óvodás korú gyermekek esetében 3.000 Ft, általános iskolás gyermekek esetében 5.000 Ft, középiskolásoknál 12.000 Ft, felsőoktatásban nappali tagozaton tanulók esetében 20.000 Ft.

Az egyik legnépszerűbb támogatás, amivel a gyermekes családok élnek. 2006-ban 460 gyermek 4.103 ezer Ft összegben részesült támogatásban. Tankönyvtámogatás keretében minden általános iskolás gyermek ingyen kapja tankönyveit.

Ez a támogatás nagyon hasonló a hajdúszoboszlói átmeneti segélyen belül adott beiskolázási támogatáshoz, még összegben is megközelíti azt.

Ösztöndíj

Pénzbeli támogatás azoknak a rászorult fiatal felnőtteknek, aki nem töltötték be 25. életévüket, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatának hallgatói, és jövedelmi és vagyoni viszonyaik alapján a támogatásra jogosultak. Az ösztöndíj jövedelemtől függően 3000-4000 Ft/hó. Az elmúlt években növekedett az ösztöndíjban részesülő fiatalok száma. 2004-ben 18 fő, 2005-ben 23 fő, míg 2006-ban 24 fő részesült ösztöndíjban. A jogosultságot félévente iskolalátogatási igazolással kell igazolni.

Mind a 4 településen elmondható, hogy a pénzbeli és természetbeni ellátások iránti igények egyre nőnek, ahogy a lakosság elszegényedése nő. E tendencia háttérében a társadalom jelentős rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak.

Az állandó jogszabályi változások, valamint az ügyfelek számának és elégedetlenségének folyamatos emelkedése egyre nagyobb figyelmet igényel és egyre nagyobb terhet ró a szociális ügyeket intéző kollégákra, akiknek megbecsülése nem áll arányban a munkateherrel.

Az önkormányzat a szociális feladatainak ellátását részben állami normatív támogatásból, részben saját költségvetési forrásból biztosítja. Segély fajtánként változó a finanszírozás, a normatív támogatás visszaigénylése, aprólékos, bonyolult és nagyon munkaigényes folyamat, a havonta történt kifizetés után utólag történik.

Ez a táblázat tartalmazza az ellátásban részesülők számának alakulását, a következő táblázat pedig az ellátásokra fordított pénzfelhasználást éves szinten, melyekre többször utaltam az előzőekben az elemzések során.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások alakulása (fő/év) településenként

Szociális ellátások	Ebes			Hajdúszoboszló			Hajdúszovát			Nagyhegyes		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Lakásfenntartási támogatás	--	74	85	1234	1258	1297	--	238	289	73	90	209
Átmeneti segély	169	186	134	948	945	759	127	387	377	69	70	73
Közlekedési támogatás	90	89	88	239	241	228	123	123	121	39	36	35
Rendszeres szociális segély	7	10	16	247	265	270	271	291	284	35	34	35
Temetési segély	25	32	31	97	106	82	36	28	23	37	33	23
Köztemetés	1	1	2	15	14	17	5	4	3	1	1	--
Ápolási díj	28	31	36	67	80	84	32	34	37	5	8	9
Közügygyellátás	254	152	161	999	1010	999	353	389	445	75	89	97
Időskorúak járadéka	--	--	1	17	15	18	2	2	2	2	2	3
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	330	353	378	1165	1154	1095	608	613	577	232	185	201
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	21	22	23	56	87	55	12	6	12	--	2	1
Lakáscélú támogatás	11	16	13	35	30	61	13	9	13	10	11	15

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások alakulása (1000Ft/év) településenként

Szociális ellátások	Ebes			Hajdúszoboszló			Hajdúszovát			Nagyhegyes		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Lakásfenntartási támogatás	--	1569	5165	56000	72681	88351	--	3385	15467	954	1319	8764
Átmeneti segély	1040	1156	834	16741	17724	15024	629	782	940	1093	1041	1607
Közlekedési támogatás	969	966	840	2503	2286	2131	1277	1207	1068	399	371	312
Rendszeres szociális segély	841	1361	3045	45970	47879	57511	49100	52230	54160	4094	7090	6575
Temetési segély	202	320	310	1742	4800	3290	180	184	178	803	766	568
Köztemetés	87	96	200	1159	1250	1680	274	288	266	56	42	--
Ápolási díj	5576	6873	6508	14260	20664	21094	6434	6928	8869	729	1794	2233
Közügygyellátás	1504	1470	1500	6777	6873	7278	2256	2967	2852	425	609	630
Időskorúak járadéka	--	--	147	4211	3967	3850	299	298	328	655	537	607
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	20246	23355	26025	72869	76359	79724	35010	38322	40452	13545	13485	14326
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	58	112	80	1163	1962	997	83	23	60	--	43	20
Lakáscélú támogatás	2775	5404	4245	16590	13890	30420	1040	570	1040	2500	2750	3750

VI. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI STRUKTÚRA TELEPÜLÉSENKÉNT

1. Ebes

A településen a szociális szolgáltatást a 2006. szeptember 01-től működő **Alapszolgáltatási Központ** végzi. Az intézmény Gondozási Központként működött 2004. január 01-től, előtte, mint Idősek Klubja látta el feladatát.

Az intézményt 1985. május 02-án nyitották meg az idősek számára Öregek Napközis Otthonaként.

1985. és 1997. között egy kisebb épületben működött a mai intézmény jogelődje, de a klubtag létszám emelkedése miatt egy nagyobb épületbe költözött az intézmény, ma is a Kossuth u. 32. sz. alatt működik. Ez az épület a község nevezetes épülete a Görbe-Balogh kastély (kúria), amely 1902-ben épült, műemlék.

Az **Alapszolgáltatási Központ részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény**, ahol a pénzügyi gazdasági feladatok egy részét a polgármesteri hivatal végzi.

Étkeztetés

1985. május 02. óta látja el ezt a feladatot az intézmény erre az ellátásra kezdetektől fogva is volt igény. Az ellátást igénybevevők száma 50-60 fő között mozgott, 2006-ban már átlagosan 75 fő volt. Az étkezést a helyi étterem biztosítja, ahol kultúrált körülmények között lehet elfogyasztani vagy elvinni az ebédet.

Házi segítségnyújtás

1985 május 02. óta működő ellátás. A lakossági igényeket ki tudja elégíteni az intézmény, az ellátást igénybevevők száma 17 és 28 fő között volt. A feladatokat 2 gondozónő végzi.

Az igénybe vehető szolgáltatások: bevásárlás, gyógyszer kiírás, kiváltás, vérnyomásmérés, mosás, a közvetlen környezet takarítása, ápolás-gondozás, az ebéd leszállítása, mentális gondozás, hivatalos ügyek intézése, a családdal való kapcsolattartás.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2000. december 01-én bevezetett új szolgáltatás volt, amelyet kezdetben a Hajdú-Bihar Megyei Módszertani Gondozási Központ szervezésében és feladatellátásában történt a helyi gondozónők bevonásával. A szolgáltatást kezdetben csak hét idős beteg, egyedül élő nyugdíjas vehette igénybe.

2005. március 16-tól az önkormányzat Kistérségi Társulásban látja el ezt a feladatot a gesztortelepülés Hajdúszoboszló, szervezésében és a másik két kisebb településsel (Hajdúszovát, Nagyhegyes) összefogva és 1 körzetet alkotva. A lakosság fokozatosan ismerte meg és azóta 24 fő vette igénybe ezt az ellátást. A társulásban történő feladatellátást már egy más rendszerű, a korábbihoz képest korszerűbb technikai háttérrel biztosító rendszer segíti. Az új rendszer megbízhatóbb, pontosabb, szereti a lakosság és az ellátásban résztvevők is.

Nappali ellátás

A nappali ellátáson belül az idősek klubja is kezdetektől fogva 1985 május 02. óta működik.

Az idősek klubja szolgáltatásai a lakossági igényeknek megfelelően azoknak az ellátottaknak nyújt segítséget, akik teljesen vagy részben képesek gondoskodni magukról. Az ellátások száma 30 fő körül mozog. Elsősorban 60 év fölötti nyugdíjasok veszik igénybe az ellátást, akik félnek a magánytól, így számukra különböző programokat szerveznek a klubban. A szakfeladaton a létszám az intézményvezetővel együtt 2 fő.

Társult Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működött Ebesen 2003-2005 között

A Hajdúszoboszlói Szociális Szolgáltató Központ 2001. január 01-től társulás formájában látta el Ebes községben a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatát.

A Társult Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Ebes, Rákóczi u. 12. sz. alatt működött. A társulás célja, hogy a településen a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosított legyen. Az Ebesen működő irodában a hajdúszoboszlói intézmény 1 munkatársa dolgozott állandó jelleggel szociális segítő munkakörben. A munka végzéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítottak voltak. A munkát a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően magas színvonalon látták el.

Családsegítő Szolgáltatás és Gyermekjóléti Szolgálat

2006. IX. 01-től önállóan látja el a település mindkét feladatát az Alapszolgáltatási Központon belül, 2 fő 8 órás, és 1 fő 4 órás családgondozó alkalmazásával a korábbi telephelyen, a Rákóczi u. 12. sz. alatt.

Az Alapszolgáltatási Központ a szociális információs szolgáltatás feladatát is ellátja 2006. szeptember 01-től.

Az Alapszolgáltatási Központ feladata, hogy a településen minden rászoruló megkapja a számára legmegfelelőbb ellátást.

Az intézmény működését a település költségvetése biztosítja. Azoknak segít legtöbbször az önkormányzat, akik egyedül élnek, alacsony a jövedelmük, részükre kedvezményesen biztosítja az intézmény az ellátást. Segít továbbá az önkormányzat kedvezményes térítési díj megállapításával, az egyedül élő nyugdíjasoknak.

A szociális szolgáltatásban részesülők főbb számai 2003-2005 között Ebesen községben:

Szociális alapszolgáltatások	2003 /fő/	2004 /fő/	2005 /fő/	Megjegyzés
Étkeztetés	60	57	49	
Házi segítségnyújtás	28	17	28	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	7	7	24	társulás keretében
Idősek klubja	25	24	22	
Szociális információs szolgáltatás	--	--	--	
Családsegítő szolgálat	230 920	364 1531	356 1672	éves forgalom eseti forgalom
Gyermekjóléti szolgálat	15 7	29 12	34 14	gyermek szám család szám
Támogató szolgálat	--	--	15	

2. Hajdúszoboszló

Hajdúszoboszlón a szociálisan rászorultak részére a **Szociális Szolgáltató Központ** biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat. 1998. január 01. óta integrált intézményként működő, **önálló költségvetési gazdálkodást folytató intézmény.**

Az alábbi alapszolgáltatásokat nyújtja az intézmény a lakosok számára:

Étkeztetés

A tényleges mai értelemben vett szociális étkezés biztosítása 1980-ban indult be a lakosság szélesebb rétege számára, 1988-ban már 252 fő részesült ebben az ellátásban.

1992. január 01-től önálló intézményként hozta létre az akkori testület a Városi Szociális Étkezdét a Hősök tere 1. sz. alatt, a hivatal udvarán, a hátsó épületben.

Az önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény 330 adagos konyhát működtetett, de együtt az idős klubja étkezőinek igényeivel nem bírta a kapacitást a konyha, ezért vendéglátó egységtől (egységektől) 100-120 adag étel vásárlása is történt.

1996. január 01-től a Szociális Étkezdét a Gondozási Központhoz csatolta a testület, annak részeként működött, majd a József A. u. 25. szám alatti telephelyen a gyógyfürdővel közös üzemeltetésben, de még mindig az intézmény részeként volt a szociális területnek 600 adagos konyhája.

A szakmai vélemények ellenére 2006-ban jelentős visszalépés történt a Szociális Szolgáltató Központ részeként működő konyhát a testület megszüntette, a főzés feladatát rábízta a Szép Ernő Középiskolai Kollégiumra és az étkezés szervezése, lebonyolítása, kiszállítása maradt az intézmény feladata. Azóta vannak a rendszeres minőségi és mennyiségi problémák, a szociális étkezők elégedetlenek.

A szociális étkezés biztosítására lenne ma is a városban a legnagyobb igény és lesz a jövőben is, hiszen a főzés biztosítását idős koruk és betegségek, valamint szegénységük miatt kevesen tudják önmaguk számára biztosítani.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás megszervezése és ellátása a hajdani szociális otthonhoz (kezdetben betegotthon) vezethető vissza.

Az intézményben 1971-ben munkába állt az első főfoglalkozású házi szociális gondozónő, aki megkezdte az intézményen kívüli munkáját. Az 1971-ben létesített 1 fő házi szociális gondozónői státusz 1988-ra 7,5 főre nőtt, s munkájukat társadalmi aktíva is segítette.

A házi segítségnyújtást megalakulása óta a gondozási központ végzi a Bocskai u. 35. sz. alatt, amely része ma is a Szociális Szolgáltató Központnak.

Egyre nagyobb igény volt és van ma is erre az ellátásra, amely fontos szerepet tölt be az idős, beteg emberek életének segítésében. A legfontosabb, hogy a rászorulókat az otthoni környezetben tudják segíteni.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Városunkban a jelzőrendszeres házi gondozást, mint személyes gondozási formát 2000. december 01. óta működtetjük, működtetjük. Kezdetben meghívásos pályázat alapján a Hajdú-Bihar Megyei Módszertani Gondozási Központ végezte és működtette a tevékenységet a mi gondozási központbeli alkalmazottaink bevonásával.

2004. december 30-án kelt az a társulási megállapodás, amelyben elhatározta a kistérség mind a négy települése, hogy 2005. évtől társult jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálatot fogunk működtetni 2 szakmai körzettel. Az 1. körzetben Hajdúszoboszló lakosai számára, a 2. körzetben Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes lakosai számára nyújtják a szolgáltatást.

2005. március 01-től saját intézményünk a Szociális Szolgáltató Központ keretein belül és szervezésében a házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatásaként elindítottuk ezt a tevékenységet a 2 körzetben, a 4 településen, a helyi gondozónők bevonásával.

A beindításkor mindkét körzetben 40-40 db készülék működött, azóta az igényeknek megfelelően nőtt a működtetett készülékek száma.

Ezt a szolgáltatást nagyon szereti mind a 4 településen az idős lakosság, zökkenőmentesen történik a feladatellátás.

Családsegítés

A Családsegítő Szolgálatot a Városi Tanács 1989-ben alapította, 1989. 10. 01-től működött. A részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv gazdálkodását a polgármesteri hivatal költségvetési csoportja önálló szakfeladatként tartotta nyilván. A szolgálat 6 és fél álláshellyel, 7 fő alkalmazásával látta el feladatát, és a polgármesteri hivatal fő épületének földszintjén kaptak helyet.

A szolgálat a jogszabályokban előírt feladatát ellátta, a lakosságnak egyre nagyobb igénye volt tevékenységükre, az intézmény energiájának egy részét azonban saját szervezetének átalakítására, létének igazolására fordította. A szakmai munka továbbfejlesztése érdekében újszerű gondolkodásra volt szükség.

A testület a szakmai racionálás és a szociális terület tevékenységének összehangolása és hatékonyabb ellátása érdekében.

1997. december 11-ei ülésén testületi határozattal a Gondozási Központ (melyhez korábban már a szociális konyhát odacsatolta) és a Családsegítő Szolgálat átszervezésével, azok összevonásával Szociális Szolgáltató Központ néven új intézményt hozott létre.

Ezután jelentősen javult a családsegítő szolgálat működésének színvonala, ugyanis szakmailag önálló részeként működött az intézménynek, új, fiatal agilis részlegvezető mellett, de egy széles látókörű, átfogó gondolkodást képviselő intézményvezető irányítása alatt végezték feladatukat.

Nappali ellátás

Nappali ellátáson belül ma az **idősek nappali ellátása**, az idősek klubja keretében működik városunkban.

1945 után az 1920-as évekbeli régi szeretetház 20 férőhelyes intézmény volt, amely bentlakásos ellátást biztosított. 1963-ban 20 férőhellyel bővült a szociális otthon. 1970. január 01-től a 40 férőhelyes szociális otthon része lett az egészségügyi felügyelet alatt működő összes városi szociális és egészségügyi intézményt és szolgálatot magába foglaló Egyesített Egészségügyi Intézmények.

Ide tartozott a szociális otthon udvarán 1965-ben társadalmi munkával felépült 25 férőhelyes öregek napközi otthona is, amely a szociális otthon részeként működött.

1974-ben átadták a 125 férőhelyes új szociális otthont. 1976-ban az Egyesített Egészségügyi Intézmények köréből kikerült a városi és megyei tanács megállapodása alapján az intézmény és tovább a Hajdú-Bihar Megyei Tanács Szociális Otthona Hajdúszoboszló néven működött.

A szociális otthon kiválásával a többi szociális ellátási feladat továbbra is az Egyesített Egészségügyi Intézmények hatáskörében maradt.

1986-ban a megjelenő új jogszabály alapján létrejött a területi gondozási központ, mely összefogja a hajdúszoboszlói területi idősgondozást, szervezte a házi gondozást, a szociális étkeztést és az idősek klubját. A Gondozási Központ az Egyesített Egészségügyi Intézményekből kiválva önálló intézményként működött tovább.

A Bocskai utcán működő 60 férőhelyes idősek klubja évek óta jól működő ellátás, a lakosság igényeit kielégíti, a klubhoz tartozó alapszolgáltatásokat biztosítja.

1965-ban 25 férőhellyel létrejött öregek napközi otthona 1988-ban már 65 férőhelyes volt.

1995. szeptember 01-től kevés pályázati pénz felhasználásával a gondozási központ részeként létrehoztuk a Bocskai utca 35. sz. alatt a **hajléktalanok nappali melegedőjét** 20 férőhelyen. Nem volt teljes létszámmal kihasználva ez a melegedő, de volt rá igény. Mivel azonban egy udvarban, egy épületben működött az idősek nappali ellátása a melegedővel, így voltak konfliktusok az ellátottak között.

Hajdúszoboszló város Képviselő-testülete 1997-ben testületi határozattal döntött arról, hogy részben pályázati pénzből, részben saját forrásból a Kossuth u. 42. sz. alatti épület kisebb átalakításával, berendezésével kialakítja 20 férőhellyel a **hajléktalanok átmeneti szállását**. Ezt az épületet a református egyháztól kapta vissza az állam, így az önkormányzat.

1998. február 11-től működött a Szociális Szolgáltató Központ részeként, a hajléktalanok átmeneti szállása. Részben a pénzhány, részben a lakossági elégedetlenség hatására a testület bezárta a szállót, az ingatlant pedig értékesítette.

Ezzel egyidejűleg megszűnt a sok problémát okozó nappali melegedő is, amely már akkor sem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, amikor működött.

A hajléktalanok ellátásával ma semmilyen szervezett ellátás keretében nem tudunk foglalkozni, csupán átmeneti segítyt vagy napi egyszeri meleg ételt próbálunk számukra adni. Ma is van néhány, 8-10 szigorúan vett hajléktalan a városban, akiről gondoskodni kellene.

Tágabb értelemben számítva néhány volt hajléktalan albérleti díjának részbeni átvállalását segítjük a lakásfenntartási támogatáson belül illetve, szociális étkezést biztosítunk számukra elhordási lehetőséggel a családsegítők segítségével.

A hajléktalanok intézményes ellátásának megszüntetése óta ezen emberek életvitelük segítésében a családsegítők nyújtanak segítséget, támogatást.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgálat működtetését 2006. év elején határozta el a testület.

2006. február 28-tól a város lakosai ellátásának érdekében 2 támogató szolgálat működtetését indította el a Szociális Szolgáltató Központ. A szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetbe történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Ezt az új szolgáltatást kezdi megismerni, megszeretni és igénybe venni a lakosság.

Gyermekjóléti szolgálat

A város testülete 1997-ben határozta el, hogy a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve beindítja a gyermekjóléti szolgálat működését a családsegítő szolgálaton belül.

Pályázati pénz felhasználásával az akkori családsegítő vezetőjét megbízta, hogy legkésőbb 1997. december 31-ig szervezze meg és indítsa be a gyermekjóléti szolgáltatást, amely ekkor el is indult és azóta folyamatosan működik.

Az 1998. január 01-től létrehozott új integrált intézmény része volt már a családsegítő szolgálat mellett a gyermekjóléti szolgálat is.

Ma is a Szociális Szolgáltató Központ elkülönített szervezeti egységeként önálló részlegvezetővel működik a szolgálat az intézményvezető irányítása mellett.

A szociális szolgáltatásban részesülők főbb számai 2003-2005 között Hajdúszoboszló városban:

Szociális alapszolgáltatások	2003 /fő/	2004 /fő/	2005 /fő/	Megjegyzés
Étkeztetés	386	427	403	
Házi segítségnyújtás	83	89	87	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	--	--	70	
Idősek klubja	53	62	65	
Szociális információs szolgáltatás	A polgármesteri hivatal szociális irodáján és a szociális intézmény valamennyi részlegében történik			
Családsegítő szolgálat	1772 3616	1330 2169	1205 2028	éves forgalom eseti forgalom
Gyermekjóléti szolgálat	291 145	209 106	323 156	gyermek szám család szám
Támogató szolgálat	--	--	--	

Városi Bölcsőde

Hajdúszoboszló 1952 óta működik a 0-3 éves gyerekek nappali ellátását biztosító intézmény. A részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény ma egy telephelyen a Rákóczi u. 25. sz. alatt, 60 férőhelyen gondozza a gyerekeket. Az egyik legkedveltebb intézménye a városnak, ahol magas színvonalú szakmai munka folyik.

3. Hajdúszovát

Hajdúszováton egy részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény a Gondozási Központ látja el a szociális és gyermekvédelmi alapellátásokat, az intézmény jogelődje 1964 óta működik.

Szociális étkeztetés

Az ételek kihordása a házi segítségnyújtás keretében történik a mozgásában korlátozott személyeknek, illetve azoknak, akiknek az egészségi állapota ezt indokoltá teszi. Lehetőség van ételek elhordására is a szociálisan rászorultaknak. 1964 óta ellátott feladat.

Házi segítségnyújtás

1964-ben alakult ellátási forma. A házi segítségnyújtás keretében biztosítja az intézmény az alapvető gondozási, ápolási feladatok végzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A házi segítségnyújtást az önkormányzat az általa fenntartott gondozási központ útján biztosítja. Az ellátás igénybevételéről az intézményvezető és az ellátott megállapodást köt, amely tartalmazza a gondozott egészségi állapotának megfelelő gondozási formák felsorolását. A gondozásban 3 főállású házi gondozó vesz részt. A segítségnyújtás gyakorisága a gondozott egészségi állapotától függ (naponta, hetente egy vagy több alkalommal).

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2005. évtől 23 fő rendelkezik mobiltelefonos jelzőkészülékkel. Ettől az évtől társulási formában működteti az önkormányzat Hajdúszoboszló, Ebes, Nagyhegyes, Hajdúszovát részvételével.

Családsegítés

A személyes gondoskodást nyújtó alapellátó rendszer intézménye 2001. január 01-én jött létre. Olyan szolgáltatási forma, amely alkalmas arra, hogy együttesen kezelje az emberi különbségek miatt felmerülő szükségleteket, az emberi fejlődés mentén kialakuló szükségleteket, a szociális rendszer, valamint a családok változásai miatt fellépő szükségleteket.

A tag értelemben vett családot belső és külső kapcsolati rendszerében támogatja. A családsegítő szolgálat alapellátásai ingyenesek.

Önkéntes megkeresés alapján működik, de ha tudomást szerez olyan esetekről, amelyekben segíthet, felajánlja szolgáltatásait. Mindenekelőtt kliensei érdekeit képviseli, ezért a hozzátartozók személyes adatait és problémáikat titkosan kezeli.

A családsegítő szolgálat feladata szolgáltatások szervezése és működtetése, lakossági és más adományok gyűjtése és szétosztása.

Idősek Klubja

1964-ben alakult nappali szakosított ellátást nyújtó intézmény.

Az Idősek Klubja 20 férőhelyes. A klub lehetőséget biztosít tisztálkodásra, mosásra, étkezésre, illetve lehetőségük van a klubtagoknak beszélgetésre, tv nézésre, rádióhallgatásra, kézimunkázásra.

Szociális információs szolgáltatás

2006. január 01-én alakult szolgáltatási forma. Célja, hogy a törvényben meghatározott, illetve egyéb a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat igénylők megfelelő tájékoztatást kapjanak az ellátások hozzáférhetőségével és az igénybevételükre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban.

A szociális szolgáltatásban részesülők főbb számai 2003-2005 között Hajdúszovát községben:

Szociális alapszolgáltatások	2003 /fő/	2004 /fő/	2005 /fő/	Megjegyzés
Étkeztetés	84	100	72	
Házi segítségnyújtás	26	45	13	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	--	--	23	társulás keretében
Idősek klubja	20	20	20	
Szociális információ szolgáltatás	--	--	--	
Családsegítő szolgálat	738 1051	436 860	688 1560	éves forgalom eseti forgalom
Gyermekjóléti szolgálat	56 46	53 42	33 22	gyermek szám család szám
Támogató szolgálat	--	--	2	

4. Nagyhegyes

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 1999. december 31-én alapította meg a **Szociális és Gyermekjóléti Szolgálatot**. Az intézmény részjogkörrel rendelkező, részben önálló gazdálkodó költségvetési szerv volt. Gazdálkodási feladatait a polgármesteri hivatal látta el. Az integrált intézményben a négyes funkció ellátását három dolgozó biztosította, ami alatta maradt az előírásoknak.

Az intézmény vezetője egyben az Idősek Klubjának vezetője is volt, és a gyermekjóléti feladatokat is Ő látta el. Egy fő látta el a családsegítést, és az Idősek Klubjában gondozott.

Az intézmény székhelye Nagyhegyes, Alkotmány u. 5.

2005. január 26-án a **Gyermekjóléti szolgáltatás kivált és önálló intézménnyé alakult**.

A település önkormányzata a kötelező feladatokon túl a Szociális és Családsegítő Szolgálat keretén belül az Idősek Klubját is működteti, melyet háromezer fő feletti településeken kötelező fenntartani. Az intézmény keretei között 1999 óta működik az Idősek Klubja.

A szociális és Családsegítő Szolgálat az alapító okiratában meghatározott feladatokon kívül a társulás keretében működtetett jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is ellátja.

Az alapszolgáltatás keretén belül az intézmény segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitelük fenntartásában, az egészségi és mentális állapotukból, vagy más okokból származó problémák megoldásában. Ennek megvalósítása érdekében együttműködik az egészségügyi intézményekkel, szükség esetén az oktatási, gyermekjóléti intézményekkel és munkaügyi szervekkel.

Étkeztetés

Az étkeztetés részben elvitellel, részben pedig lakásra szállítással történik.

Az étkeztetés igénybevételenek módja történhet elvitelre vagy lakásra szállítva. A szolgáltatást igénybevevők 1/3-a viszi el az ebédet, 2/3-a pedig házhozszállítást kér.

Házi segítségnyújtás

Az igénybevétel kérelemre, a felvétel az egészségi állapot miatt előzetes környezettanulmány alapján történik. A segítségnyújtás módja, formája és gyakorisága a gondozásra szoruló egészségi állapotától, igényétől és a gondozói kompetencia határaitól függ.

A gondozói tevékenységek köre: meleg étel hordása, testi és környezeti higiénia biztosítása, hivatalos ügyek intézése, gyógyszerek felírása, kiváltása, bevásárlás, pszichés gondozás.

2004-ben 41 fő kért házi segítségnyújtást. Ezeknek a kérelmezőknek nagy része, 31 fő az étel házhozszállítását kérte. 2004. decemberében 8 fő részesült házi gondozásban, ők az ebédhordás mellett más ellátást is igényeltek.

2005-ben összesen 24 fő volt gondozásba véve. 2005. decemberében 17 fő házi gondozásban részesülő személyt tartottak nyilván. Ebben az évben a gondozási napok száma 242 nap volt.

A házi gondozottak jelentős része időskorú, akik mozgásuk korlátozottsága, valamint egészségi állapotuk miatt veszik igénybe az ellátást. Kisebbségük fiatalabb, akik egészségi állapotuk miatt szorulnak segítségre.

Családsegítés

A családsegítő szolgáltatás a szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, vagy krízishelyzete miatt segítségre szoruló személyeknek és családoknak nyújt segítséget. 2005. szeptemberétől bővült a szolgáltatás kliens köre, mivel a szociális ellátásról szóló helyi rendelet együttműködési kötelezettséget írt elő rendszeres szociális segélyen lévők számára a Szociális és Családsegítő Szolgálattal.

A családsegítő fő tevékenységi köre a komplex családgondozás.

A családsegítő egyik feladata, hogy együttműködik az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülőkkel. A családsegítői szolgáltatás keretén belül egyéni gondozást és csoportos foglalkozásokat szervez. 2006-ban álláskeresői tréninget szervezett, valamint a Regionális Munkaügyi Központ segítségével kihelyezett ápoló-gondozó tanfolyamot szervezett, melyen 17 fő munkanélküli nő vesz részt. A képzés – a megfelelő létszámba való tekintettel - Nagyhegyesen az Általános Iskolában került megszervezésre. A legjobbak közül kerülhetnek ki azok, akik az új intézményben dolgozhatnak.

2005-ben, 368 esetben jelentkeztek kliensek a családsegítőben különböző problémákkal. Tíz családnál komplex gondozást folytatott a gondozó.

A statisztikai adatokból nyilvánvalóan látszik, hogy erre a szolgáltatásra mekkora szükség van, mivel 2004-hez képest az esetek száma megháromszorozódott. 2005-ben részletes kimutatás készült a családsegítő szolgáltatásairól.

Információs szolgáltatás

Az információs szolgáltatás feladatát a Családsegítő Szolgálat keretén belül a családgondozó látja el.

Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat gyermekjóléti szolgáltatás keretében nyújtja. 2005. évben önálló gyermekjóléti szolgáltató útján került megszervezésre az általános iskola területén egy fő alkalmazásával. Az év közepén a szolgálat tíz esettel foglalkozott, az érintett gyermekek száma 28 fő.

A gyermekek napközbeni ellátásáról az önkormányzat az óvoda és az általános iskola keretein belül gondoskodik. Az ellátások formái: óvoda, általános iskolai napközi és a napközis tábor, ami tartalmaz programokkal biztosít elfoglaltságot a gyermekek számára. 2005-ben 55 gyermek vette igénybe ezt az ellátást.

A gyermekvédelmi szolgálat kliensei olyan problémás és hátrányos helyzetű gyermekek, valamint családjuk, akik elsősorban jelzés és hivatalos megkeresés útján kerülnek gondozásba.

Nappali ellátás

Az ellátást a Szociális és Családsegítő Szolgálat keretén belül működő Idősek klubja biztosítja. Az idős embereket mikrobusszal szállítják lakásuktól az intézménybe. Napi háromszori étkezésük biztosított. Lehetőség van az alapvető higiénés szükségletek kielégítésére.

Egészségi állapotukat folyamatosan figyelemmel kísérik. Hivatalos ügyeik intézéséhez segítséget kapnak. Napjaikat különböző foglalkoztatással teszik színesebbé. Gondot fordítanak lelki gondozásukra.

2005-ben a gondozási napok száma 242 nap volt. 20 működő férőhelyre 11 fő gondozott volt. 2004-hez képest 33%-kal voltak többen 2005-ben. A gondozottak átlag életkora 75 év volt. 2006-ban visszaesés történt a létszámban, így elgondolkodtató, hogy a megmaradt három fő miatt a klub a továbbiakban is üzemeljen, annál is inkább, mert nem kötelező feladat.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2004-től már hét fő igénybevételével működött a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. 2005-ben új jelzőrendszeres házi segítségnyújtási forma indult be, amely a kistérségi társulás keretén belül működik. Az új rendszer bevezetésével 23 fő részesülhetett ebben az ellátásban. Az ellátás az év minden napján folyamatosan biztosított 4 fő gondozó és 1 fő supervisor közreműködésével. 2005-ben a riasztások száma 313 volt. A készülékek bekötése előtt előgondozásra került sor az igénylőknél. A gondozó a riasztásokról gondozási naplót vezet, ami a riasztással kapcsolatos minden lényeges információt tartalmazza.

Támogató szolgáltatás

Mivel a támogató szolgáltatás csak a tízezer főnél nagyobb települések kötelező ellátási feladata, a településen az igények nagy száma miatt szerződéssel a Róna Támogató Szolgálat látja el ezeket a feladatokat. A rászorulókkal szerződést köt a szolgáltató.

Szociális rászorultság alapján megállapított térítési díjat kell fizetni szolgáltatásaiért. Leginkább igénybe vett szolgáltatás a személygépkocsival történő szállítás, de vannak gondozottak is, akik ellátása alapszolgáltatási részfeladatuk. Szolgáltatásait a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan biztosítja. Segítséget nyújt a fogyatékkal élő emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához. Az önkormányzat három gyermek iskolába szállítását oldja meg a támogató szolgálat segítségével, akik állapotuk miatt speciális nevelési igényű gyermekek, így iskoláztatásuk csak Hajdúszoboszlón oldható meg. A támogató szolgálat adatai szerint 25 fő vette rendszeresen igénybe a szolgáltatást.

A szociális szolgáltatásban részesülők főbb számai 2003-2005 között Nagyhegyes községben:

Szociális alapszolgáltatások	2003 /fő/	2004 /fő/	2005 /fő/	Megjegyzés
Étkeztetés	--	31	42	
Házi segítségnyújtás	39	41	24	
Jelzőrendszeres ház segítségnyújtás	--	7	23	társulás keretében
Idősek klubja	7	7	11	
Szociális információs szolgáltatás	--	--	--	
Családsegítő szolgálat	59 78	90 125	198 368	éves forgalom eseti forgalom
Gyermekjóléti szolgálat	--	--	28 10	gyermek szám család szám
Támogató szolgálat	--	--	25	

VII. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

1. Társadalmi viszonyok

A társadalmi folyamatok kedvezőtlen változása, a helyi népesség körében még erőteljesebben jelentkezik, minél hátrányosabb egy térség, egy település, annál hatványozottabban mutatkozik minden negatív intézkedés. A hatás továbbgyűrűződik a helyi életviszonyok minden területére.

Az egyre nehezedő gazdasági környezetben a lakosságra nehezedő többletkiadások, óriási feladatokat fognak jelenteni a szociális ellátórendszerben. Mindezekre tekintettel meg kell találni az emberek igényeihez legjobban igazodó, életminőségüket, komfortérzetüket javító, helyi ellátásokat, különös tekintettel a kiszolgáltatottakra, a kisjövedelmű nyugdíjasokra, gyermekes családokra.

A lakosság körében megfigyelhető az anyagi javak szerinti átrétegződés. Megnőtt a szegények száma, jelentős nagyságú a középrétegből lesüllyedt családok száma is, így egyre nagyobb igény jelentkezik az ellátórendszer minden egyes elemzése. Az anyagi segítségnyújtáson kívül egyre többen igénylik a személyes gondoskodáson belüli alap és szakellátásokat.

A lakossági igényeket már ma sem tudjuk kielégíteni, a jövőben még nagyobb nyomás fog az ellátórendszerre hárulni.

2. A fejlesztés irányai

A jövő feladatainak fő iránya a szociális biztonság megteremtése, a kistérség közigazgatási területén belül élők részére az alábbiak mentén:

- a nem működő kötelező szolgáltatások megszervezése,
- szakmai igényesség a meglévő ellátások fejlesztése a dolgozók szakmai felkészültségének növelésével, az intézményhálózat hatékonyabbá tételével,
- a szolgáltatások kínálatával biztosítani szükséges a választhatóságot, az egyes ellátási típusok és szolgáltatások egymásra épülését, egymás melletti működését,
- a hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való beilleszkedésének támogatása,
- a család és gyermekvédelem elősegítése,
- hátrányos helyzetű csoportok elfogadottságának erősítése,
- szociális ellátórendszer intézményeinek és egyéb ellátásoknak a fejlesztése,
- a for-, illetve nonprofit szektor közötti együttműködés kialakulása.

VIII. SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK FEJLESZTÉSI FELADATAI

1. Általános célok:

- Különböző hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása, koordinálása és tartós bővítése, a bővítés elősegítése.
- A család gyermekvédelmi tevékenység javítása, az egyes intézmények közötti összehangolása.
- Az esélyegyenlőség a kirekesztődés elleni küzdelem, a társadalmi beilleszkedés elősegítése, nyitottság.
- Pénzbeli ellátások terén a természetbeni juttatásokat kell előtérbe helyezni.
- Egyes intézményi ellátások kialakulása, a létező intézmények működési formájának átalakítása szükséglet-orientált módon, új struktúrájú szolgáltatási formák kialakítása.
- Az intézmények szolgáltató-rendszerének átalakítása a helyi szükségleteknek, lakossági igényeknek, helyi hiányoknak megfelelően kapacitásbővítéssel.
- Kapcsolatok és együttműködés kialakítása az egyre erősödő civil szervezetekkel. A különböző szereplők gazdasági aktivitásának, versenyképességének javítása. A jóléti szolgáltatásokhoz, a dolgozók számának növelése.

A szociális gondoskodás tipikusan az a terület, ahol legcélszerűbbnek és leghatékonyabbnak bizonyulhat a kistérségi szintű társulások összefogással történő feladatellátás. Vonatkozik ez a meglévő intézmények, szolgáltatások integrációjára, valamint a hiányzó, szükséges (pl. fogyatékosoknak, hajléktalanoknak, családoknak, gyermekeknek, anyáknak) intézményi feltételek kialakítása egyaránt. **A társulás pályázati lehetőségek felhasználásával komplex és integrált Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ létrehozását tervezi, az új létesítmények Hajdúszováton történő megépítésével.**

2. A települési önkormányzatok szabályozási és ellátási kötelezettségeinek szintjei

Ebes

Ebes nem hátrányos helyzetű település, munkahelyek létesültek az utóbbi évtizedben, az infrastruktúra jó, mégis a szociális problémák az intézmények nyilvántartásai alapján nőnek. A településen szegényeknek azok a tartós munkanélküliek számítanak, akik már évek óta nem tudnak állandó munkát vállalni. Jövedelmi viszonyaik sokat romlottak, a szegénységük mélyült.

A szegénység sok esetben nem csak az anyagi javak hiányát, hanem mentális, szociális szegénységet is jelent sokak számára.

A jövedelmi szegénység a településen a legjobban a nyugdíjasokat érinti. Az alacsony jövedelmekből lettek az alacsony nyugdíjak megállapítva. A szegénység a fiatal családoknál figyelhető meg. A szülők munkanélkülisége, a területi egyenlőtlenségek, a társadalmi különbségek miatt egyre nő a szegény gyerekek aránya. **A szociális ellátórendszer fejlesztésére szükség van.**

A településen a jövőben az egyik fő cél a nyugdíjasok és a gyerekeket nevelő elszegényedett családok segítése.

Konkrétabb helyi feladatok:

- a szociális rendelet felülvizsgálata és alkalmazása,
- a pénzbeli és természetbeni ellátások növelése, vagy legalább szinten tartása,
- az alapszolgáltatás fejlesztése,
- a hiányzó szolgáltatások beindítása,
- a működő intézményben személyi, tárgyi és szakmai feltételek jogszabály szerinti biztosítása,
- a magán és civil szféra, az önkéntesek, a karitatív szervezetek bevonása a szociális ellátásba,
- a helyi jóléti rendszerek közös érdekeltségű együttműködése.

Hajdúszoboszló

A tudatos megfontolt és átgondolt szociálpolitikával a területen dolgozó szakemberek következetes munkájával elértük, hogy a **2000-es évek elejére egy jól működő szociális ellátórendszert tudtunk kialakítani és működtetni.** Ez a színvonal azonban az utóbbi néhány évben csak csökkent, az állandó változó jogszabályi előírásokat is figyelembe véve. Az Szt. megjelenése óta vannak olyan hiányzó ellátásaink, amelyre egyre nagyobb a lakossági igény, ezeket a hiányokat már tovább vinni nem szabad.

Előbb a hajléktalan ellátás megszüntetésével, majd a szociális konyha bezárásával a működő intézmény személyi, tárgyi, technikai feltételeinek hiányaival, jelentős visszalépés történt a szociális ellátórendszerben. **Fő cél a folyamat megfordítása a fejlesztés irányába.** A lakosság egyre szélesebb rétege az elszegényedett, lecsúszott réteg akik, szociális ellátásra szorulnak. **Óriási a szakadék városunkban a feltörő meggazdagodott és az elszegényedett réteg között.**

Konkrétabb helyi feladatok:

- a szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer helyi szabályozásáról szóló rendelet átdolgozása, aktualizálása fél éven belül szükséges,
- az Szt szerinti kötelező szociális kerek asztal létrehozása és működtetésének elkezdése is 2007. évi feladat,
- a pénzbeli és természetbeni ellátások közül továbbra is az ellátó rendszer alapjául a természetbeni juttatásokat kell tekinteni,
- az új kötelezően ellátandó alapszolgáltatási feladatokra, a meglévő Bocskai úti telephelyen történő bővítéssel meg kell teremteni a feltételeket,
- a jogszabályok alapján jelenleg egyetlen szakosított ellátási forma az idősek gondozóháza, a kötelezően létrehozandó intézmény hiányát sürgősen pótolni kell,
- a jelenleg meglévő intézmény tárgyi, technikai és személyi feltételeinek jogszabály szerinti pótlása szükséges, mert bármikor visszavonásra kerülhet az intézmény működési engedélye,
- a szociális területnek saját konyhára van szüksége a szociális étkezés megfelelő biztosítása érdekében,
- a gyermekek átmeneti gondozásának megszervezése feltétlenül szükséges, a helyettes szülői hálózat működtetése hiányzik, pedig van két kiképzett szülőpár a feladat ellátására,
- gyerekek átmeneti otthonának létrehozása is fontos,
- a városban működő egyéb szolgáltatókkal koordinálni szükséges a feladatellátás érdekében.

A szociális ellátórendszer fejlesztése érdekében és a hiányzó feladatok megteremtéséhez minden pályázati lehetőséget ki kell használni.

Elkerülhetetlen azonban, hogy a város saját költségvetéséből jelentős összeget fordítson az ellátórendszer javítására, optimalizálására, fejlesztésére.

Hajdúszoboszló város Önkormányzatának Testülete nem lehet büszke a hiányos szociális és gyermekjóléti ellátórendszerére.

Elkerülhetetlen a jelenleg működő intézmény fejlesztése, új telephellyel való bővítése, kiegészülése, akár egy gyermeklétszám hiánya miatt felszabadult épületbe. A másik megoldás egy új helybeli intézmény létrehozása is lehet, hiszen a kistérségi szinten tervezett komplex intézmény megvalósulási esélye csekély mértékű. Ezen terv és szándék miatt nem romolhat tovább Hajdúszoboszlón a szociális ellátás.

Hajdúszovát

Hajdúszovát hátrányos helyzetű település, szegényeknek azok a tartós munkanélküliek (aluliskolázott nem a munka-erőpiaci igényeknek megfelelő iskolai végzettséggel rendelkeznek) számítanak, akik már évek óta nem tudnak állandó munkát vállalni. Jövedelmi viszonyaik a megszorítások következtében még többet romlanak, egyre nehezebb a megélhetésük, egyre több segítséget igényelnek, a szegénységük egyre jobban elmélyül és a felnövekvő generációnak egyre kevesebb az esélye, hogy kikerüljön ebből a „csapdahelyzetből”. Nagyon kevés a pozitív példa, így már az általános iskolában elkezdődnek a problémák, a gyermekek nem látják értelmét a tanulásnak. Ebből adódóan a szegénység nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem mentális, szociális szegénységet és elszigetelődést is jelent a település többi lakójához és a környéken élőkhez képest.

A jövedelmi szegénység egyaránt érinti az idősebb nyugdíjasokat és a szociális ellátásokból élőket is. **A szociális rendszer folyamatos fejlesztésére Hajdúszovát településen nagy szükség van.**

A konkrétabb helyi feladatok:

- a szociális rendelet felülvizsgálata és alkalmazása,
- pénzbeli és természetbeni ellátások szinten tartása lehetőség szerinti növelése,
- az Szt. szerinti kötelező szociális kerek asztal létrehozása és működtetésének elkezdése is 2007. évi feladat,
- alapszolgáltatás fejlesztése,
- a működő intézményben személyi, tárgyi és szakmai feltételek jogszabály szerinti biztosítása,
- magán és civil szféra, az önkéntesek a karitatív szervezetek bevonása a szociális ellátásba,
- jelzőrendszer hatékony együttműködése az alapszolgáltatóval.

Nagyhegyes

A törvényi előírások, felmérések, elemzések, és az igények alapján két új intézményre lenne szükség, akár integrált formában is:

- idősek és aktív korúak ellátását biztosító intézmény,
- gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmény a gyermekjóléti szolgáltatást és a családok átmeneti otthonát foglalja magában.

A településnek lenne arra igénye, hogy a gyermekjóléti szolgálat és/vagy a családok átmeneti otthona a kistérségi társuláshoz kerüljön, és közösen történjen, különösen az utóbbi feladat ellátása, melyre lenne lakossági igény.

A gyermekek átmeneti otthonának működtetése, csak kistérségi szinten lenne hatékony. Ez azért is fontos, mert ez az otthon a gyermekek átmeneti elhelyezését is megoldaná, ami ezen település számára is törvényi kötelezettség.

Konkrétabb helyi feladatok:

- a helyi szociális rendelet újraszabályozása a törvényes előírásoknak és a helyi igényeknek megfelelően,
- átfogó szociális térkép elkészítése, ami alapja lehet egy még hatékonyabb szociális ellátás tervezésének,
- a rászorultak támogatásában a kríziskezelésre kell hangsúlyt fektetni,
- az új intézmények befejezése és a megfelelő struktúra kialakítása a személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- személyi feltételek biztosítása az Idősek Háza működési feltételeinek megteremtése és működtetése,
- a családsegítés jelentősége az utóbbi időben nőtt, ezért szoros együttműködést kell kialakítani a művelődési ház életvezetési ismereteket nyújtó foglalkozásaival, valamint az ifjúsági feladatok ellátásával,
- fokozott figyelmet kell fordítani a gyermekvédelemre, hiszen az elvégzett munka generációkra hatóan befolyásolhatja a település működését.

A családok átmeneti otthona és a gyermekjóléti szolgálat helyének kialakítása a Táncsics utca 22. sz. (volt védőnői szolgálat) alatt valósulhat meg. Alapvető felszerelésekkel két család részére nyújtana átmeneti elhelyezést. A mellette kialakított gyermekjóléti szolgálat segítené az átmenetileg itt élő családok krízishelyzetének megoldását.

Az eddig bevezetett helyi támogatások jelentősége igen nagy, fenntartásuk a jelenlegi nehezebb gazdasági körülmények miatt szükséges.

A kistérség szociális ellátórendszerének fejlesztésére feltétlenül szükség van a lakosság ellátása érdekében. Ezeket a feladatokat részben külön-külön településenként kell megoldani, amely területen csak lehet össze kell fogni, és bizonyos feladatok ellátását, megszervezését pedig csak közösen lehet gazdaságosan és költségtakarékosan megoldani.

Fontos tisztázni, hogy a pályázati lehetőségek teljes körű kihasználása mellett elkerülhetetlen, hogy az önkormányzatok saját forrásból igény szerint eltérő mértékben járuljanak hozzá a szociális ellátórendszer fejlesztéséhez.

Hajdúszoboszló, 2007. február 28.

Nagyné dr. Kézi Éva sk.
irodavezető